18-te Jahrgang Nr. 43. Jüdische Pester Zeitung. Freitag, 9. April 1886.

Redaction u. Administration
befinden sich:
BUDAPEST,
Hochstrasse Nr. 1.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden Östr. W.
Halbjährig 4 Gulden Östr. W.
Vierteljährig 2 Gulden Östr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 9 Guld. — kr. Ö. W.
Halbjährig 4 Guld. 50 kr. Ö. W.
Vierteljährig 2 Guld. 25 kr. Ö. W.
Pränumerationen
werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטליך דרײַמאָל.

רעדאַקציאָן אונד אַדמינים-
טראַציאָן בעפינדען זיך:
בודאַפּעסט,
האָכשטראַסע נומ. 1.
פּראַנומעראַציאָנס-פּרײַס:
פיר אָסטערײַך-אונגאַרן
גאַנציאָרײַג 8 גולדען אָסטר. וועש.
האַלביאָרײַג 4 גולדען אָסטר. וועש.
פיערטעלײַאָרײַג 2 גולדען אָסטר. וועש.
פאַרים אויסלאַנד
גאַנציאָרײַג 9 גולד. — קר. אָ. וועש.
האַלביאָרײַג 4 גולד. 50 קר. אָ. וועש.
פיערטעלײַאָרײַג 2 גולד. 25 קר. אָ. וועש.
פּראַנומעראַציאָנען
אָפּגענומען יעדען טאָג ענטגעגענגענומען.
אַנאָנסען ווערען
נאָך אַן אויסגעלעגטען טאַריף בערעכנעט.

מיטוואָך פרײַטאָג דרײַ מאָל אין וואָכען. Erscheint wöchentlich dreimal. אכטצעהנטער יאָהרגאַנג נר. 43. 1886

דאָס שיקסאַל אירלאַנדס.

ענגלאַנד האָטשע געשטערן איינען גראָסען טאָג. דער לאָרד־ריכטער ענגלישע מיניסטער־פּראָזעס, ווילליאַם גלאַדסטאָן האָט אים געשטרעקט טאָגע־ליכט גראָסען אונד קוועלנדיגען ווערק, וועלכע פאַר־ענדיגט דעם זיך דורכגעדרעט אירלאַנד בלוטיגען אונד אונטערדרישטען אונטערדרישטען. אירלאַנד זאָלל אין אַלע אייגענשאַפטען אַן אַנדערער ווערען. דאָס אירלאַנדישע פאָלק זאָלל אין זיך אַן אַנדערער ווערען. דאָס שטרעבען אירלאַנדס זאָלל אין גוט אין גוט אים אייגענען לאַנד אַן אייגענעס פאָלק ווערען. אונד דאָס אַנגעזעהען דעם לאַנדעס זאָלל אין דעם אין דיבלען מאַנענדען פאַרלאַמענטס געלעגען ווערען. אונד גוט אין לאַנגען דער אויסארבעטונג פאַרגעזען, אין אַנגעלעגענהייטען, דאָס גאַנצע דייל אַנגעהען. אַלל אייגע בעשטעמטע צאָהל דער אירלאַנדישען אַבגעאָרדנעטען מיט דען פערטעטען גראַפשאַפטען אים לאַנדאָער פאַרלאַמענטס בעראַטהונג.

צוישען אירלאַנד אונד ענגלאַנד זיינדע הונדערטע אין פערלאַלטניס געשטאַנען. דאָס בוך פיס צוישען אַסטערדיך אונד אינגלאַנד. בעשטעהט, גוט דאָס אירלאַנד נאָך גוטס מוס זאָ גראָסען מאַכט, בעפעלגנעסען דאָס אַנגלאַ אויסגעשטאָסען ווערד. אינדעסען האָט דער גרויזע ענגלישע שטאַטס־מאַן דאָס ווערד אינזערעס פראַגען דאָס אירלאַנד אַנגלאַנד נאָך אַן אַנדערען דאָס אַסטערדיך אַנגלאַנדישען אויסגעשטאָסען. דאָס אירלאַנד בעראַטהונג.

דאָס אַנגלישע פאַרלאַמענט וואָר נאָך גיך זאָ בעזיכט אַלס געסטערן, דאָ דער דעקאַטשע אים דאָס אירלאַנדישען דעפּאַרטאַמענט בעגאַנען. ערעקס פראַטצען ווערדע פאַרטאַלך מיט שטרעס ערגאַנגען, דיבסטע אינדיסקרעטגלעך גרעפען אַנטשאַנדען דאָס פאַרלאַמענטסגעבעדע. דאָ אַרבעטער דזעלטען פערטאָג אונד מיטלאַנגען. אַן דערצען שטעפען דען בעריכטען עגטגעגען, דאָ אים דעגער שטאַל־צעגטען אונד פרוטאַסטען פּרוטאַסטונג דער וועלט אונטער דאָס שיקסאַל אירלאַנדס קאַמען ווערדע.

צור טאָגעסגעשיכטע.

פאַרלעט 3 טאָגע לעס דער בולגאַרישע־פרעסע אויפאַא אין שטיפעל, אַב ער זיך דען בעשטעמטען גען דער גראַמאַטשע פיגען, אונד — פיר קוריעע צוים וועגיסטעגען — דאָ רוהיג אויף דער באַלגאַ־דאַלגאַנזעל דאַגען, אַדער אַב ער דען בעשלוסס דער מאַכט צוריקצוזעהען אונד דאָ אַרמאַלישע פראַגע דאַדורך אינער גראַלטאַמאַט לאָזען עגטגעגעהרען ווערדע. ווער פערזעהען דער אויגען מיטטאַגסרעדע, אונד — פיר קוריעע נאַכריכט אַבער דאָ גענטשלעסען דעם פרעסען לעגען אויך הייטע נוכ פאַר. דער פרעס לאַסט אַבער דאָ יעדען דאָרפ אַנגע דייטע־טרוד, נאַמלעך דורך אייגע אַן זייגען בערדער אַן דאַרטשאַרד, (הייטשלאַנד) גערכטעטע דעפעשע — ערפאַהרען, דאָס ער געלעגענע זייא, דאָס אַפּרעל ערהאַלטענע, פאַן זאַמטלעכען מאַכטען אונד טערריטאָריען דאָס מעגנט אונד צוגערקענען, דאָ דאַסטערבע אייגען מאַכט שפּרעכען אונד דאָס אַנגעהאַרט. דער פרעס בעהאַלטען זיך אַבער פאַר, זיין דעכט, דאָ פּגיפאַהרונג ערגעגנען אַן אייגער לעבענסלאַנגליכע צו פערזאַנגען, צו זאָהרען. דאָ שייאַרען רוסישען גענעראַלען, דאָ שאַן עייגע אַרמעאַבאַהן לוגען אַבער בולגאַרען אויסצולאַסען דאָרטען, פערלערען זיין, אונגעדעס דער עגשטלעסען דעם פרעסען אויך בעריכטען.

דאָס גרעבשטע זאַבעגראַפּעסע דערדע פאַרט: דאָ האַבשלען זיך פערלעגע, דאָ אַנדרעסטייג פייגעס, דען דאָ קראַפט גרעבעגלאַנדס שטעהט אונטער דען וואַפען, גיכט דעסטאַרעגעגער נעמעמט מאַן דאָ גרעבשען קריעגסדראָהונגען גיכט ערגעסט אַבערגעגעס אויט עס גיכט אונמאַגלעך, דאָס דער שטרעם דעם מעגסטערעמס דעלגאַנס אַלליין. דאָס ער עס גערעאַגט, פאַס שטרעבע דעם מיניסטערפּראַזידענטען אויס דאָ אַנגעלעגענהייט דעם פאַרלאַמענטס פאַרצעהרען, האָט דען אירלאַנדס דען זיעג געבראַכט דאָ. זאָ אַרבעג יעדען צווייפעל ערהאַבען ווערדען. אַבער גיכט געטעט, עטוואָס שפּאַטער.

עס דאָס אויך צוים געגעבען. דאָ דער פערזענלעכע אירלאַנדער, דער דען וואָגעס נאָך פּרוטעסט אויסגעשפּראָכען, דעם מוט אייגעס דאָס בעסען מיטטען, פאַן דאָזעער צוים בעגעס פראַגאַמאַט גלאַדסטאָנס אויס אין פעל וויטערער זעגע, גאָלס פאַן דאָזעגעס פראַגאַמאַט בעגעס אירלאַנדס.

* *

דאָס אַנגלישע פאַרלאַמענט וואָר נאָך גיך זאָ בעזיכט אַלס געסטערן, דאָ דער דעקאַטשע אים דאָס אירלאַנדישען דעפּאַרטאַמענט בעגאַנען. ערעקס פראַטצען ווערדע פאַרטאַלך מיט שטרעס ערגאַנגען, דיבסטע אינדיסקרעטגלעך גרעפען אַנטשאַנדען דאָס פאַרלאַמענטסגעבעדע. דאָ אַרבעטער דזעלטען פערטאָג אונד מיטלאַנגען. פאַן דערצען שטעפען דען בעריכטען עגטגעגעהרען. דאָ אים דערגער שטאַל־צעגטען אונד פרוטאַסטען פּרוטאַסטונג דער וועלט אונטער דאָס שיקסאַל אירלאַנדס קאַמען ווערדע.

צור טאָגעסגעשיכטע.

פאַרלעט 3 טאָגע לעס דער בולגאַרישע־פרעסע אויפאַא אין שטיפעל, אַב ער זיך דען בעשטעמטען גען דער גראַמאַטשע פיגען, אונד — פיר קוריעע צוים וועגיסטעגען — דאָ רוהיג אויף דער באַלגאַ־דאַלגאַנזעל דאַגען, אַדער אַב ער דען בעשלוסס דער מאַכט צוריקצוזעהען אונד דאָ אַרמאַלישע פראַגע דאַדורך אינער גראַלטאַמאַט לאָזען עגטגעגעהרען ווערדע. ווער פערזעהען דער אויגען מיטטאַגסרעדע, אונד — פיר קוריעע נאַכריכט אַבער דאָ גענטשלעסען דעם פרעסען לעגען אויך הייטע נוכ פאַר. דער פרעס לאַסט אַבער דאָ יעדען דאָרפ אַנגע דייטע־טרוד, נאַמלעך דורך אייגע אַן זייגען בערדער אַן דאַרטשאַרד, (הייטשלאַנד) גערכטעטע דעפעשע — ערפאַהרען, דאָס ער געלעגענע זייא, דאָס אַפּרעל ערהאַלטענע, פאַן זאַמטלעכען מאַכטען אונד טערריטאָריען דאָס מעגנט אונד צוגערקענען, דאָ דאַסטערבע אייגען מאַכט שפּרעכען אונד דאָס אַנגעהאַרט. דער פרעס בעהאַלטען זיך אַבער פאַר, זיין דעכט, דאָ פּגיפאַהרונג ערגעגנען אַן אייגער לעבענסלאַנגליכע צו פערזאַנגען, צו זאָהרען. דאָ שייאַרען רוסישען גענעראַלען, דאָ שאַן עייגע אַרמעאַבאַהן לוגען אַבער בולגאַרען אויסצולאַסען דאָרטען, פערלערען זיין, אונגעדעס דער עגשטלעסען דעם פרעסען אויך בעריכטען.

דאָס גרעבשטע זאַבעגראַפּעסע דערדע פאַרט: דאָ האַבשלען זיך פערלעגע, דאָ אַנדרעסטייג פייגעס, דען דאָ קראַפט גרעבעגלאַנדס שטעהט אונטער דען וואַפען, גיכט דעסטאַרעגעגער נעמעמט מאַן דאָ גרעבשען קריעגסדראָהונגען גיכט ערגעסט אַבערגעגעס אויט עס גיכט אונמאַגלעך, דאָס דער שטרעם דעם מעגסטערעמס דעלגאַנס אַלליין. דאָס ער עס געראַגט, פאַס שטרעבע דעם מיניסטערפּראַזידענטען אויס דאָ אַנגעלעגענהייט דעם פאַרלאַמענטס פאַרצעהרען, האָט דען אירלאַנדס דען זיעג געבראַכט דאָ. זאָ אַרבעג יעדען צווייפעל ערהאַבען ווערדען. אַבער גיכט געטעט, עטוואָס שפּאַטער.

עס דאָס אויך צוים געגעבען. דאָ דער פערזענלעכע אירלאַנדער, דער דען וואָגעס נאָך פּרוטעסט אויסגעשפּראָכען, דעם מוט אייגעס דאָס בעסען מיטטען, פאַן דאָזעער צוים בעגעס פראַגאַמאַט גלאַדסטאָנס אויס אין פעל וויטערער זעגע, גאָלס פאַן דאָזעגעס פראַגאַמאַט בעגעס אירלאַנדס.

* *

דאָס אַנגלישע פאַרלאַמענט וואָר נאָך גיך זאָ בעזיכט אַלס געסטערן, דאָ דער דעקאַטשע אים דאָס אירלאַנדישען דעפּאַרטאַמענט בעגאַנען. ערעקס פראַטצען ווערדע פאַרטאַלך מיט שטרעס ערגאַנגען, דיבסטע אינדיסקרעטגלעך גרעפען אַנטשאַנדען דאָס פאַרלאַמענטסגעבעדע. דאָ אַרבעטער דזעלטען פערטאָג אונד מיטלאַנגען. פאַן דערצען שטעפען דען בעריכטען עגטגעגעהרען. דאָ אים דערגער שטאַל־צעגטען אונד פרוטאַסטען פּרוטאַסטונג דער וועלט אונטער דאָס שיקסאַל אירלאַנדס קאַמען ווערדע.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (בראַטגאַטה אין ירושלים.) אים אייגעס שרייבען אינזערעס שטאַדטגען קאָרעשפּאָנדענטען אין דער הייליגען שטאַדט עגטגעהרען דאָ דער ערשטעטע דאָ דורך טרויעריגע אונד בראַטמאַנגעל הערשטענדע נאָטה דער אָסטערטעגע אינגאַרישען נעמעגדע אין דער הייליגען שטאַדט. ער דיבסטע דורך אונס דאָ בעטע אין דאָ גלויבענגאַסען אין אינגאַרן, דך דאָך דער לייטעגע דען בעדיעד אינזערעטען, אונד אַרבעג הערפּענדע דאָגר אַרבעגען עגטגעגעגעשטעקקען מאַכטען דאָ דאָך דעם בעשפּעלגע פאַלגען, דאָס אַרבעגען אין אונדערען דיבסטען זיך געגעבען זיך! זאָ האָט דער אים אינגאַרן געבעטעגע הערר האַבעגער דאָ אים בעדאַעסט פיר זיין מעלגעגעשאַפט אינגאַמעגען לאַדונגען אייגע אייגען פעסטע נעטצען דען דאָרבעגען פערקעפּס; וואָרענד דאָ אונדערען מעלגאַלאַדער שטעגדלעך דען פיין שטעגען. אייך דאָ באַגעגעס מאַרגאַרעטע עס פאַרגעטע אין טרעסס האַבען פיר דאָ גערעקקען גלויבענסדיעס 600 זאָקק מעהל פערלאַדען לאַסען, וואָאַן דאָ פיר 200 זאָקק דען טראַנספּאָרט בען פאַסען אים אייגעגעס בעצאַהלען. וואָס געגען 400 גולדען קאָסטעטע, אונד פיר דען דעסט האַבען דאָ בייא הערר לאַר שפּעזעלעלשאַפט אייגע עדמאַגיגע דער שפּעזען ערוואַרטען. עס וויזד אַלזאָ וויעדער מעהל צו האַבען זיין, אַבער דאָס געלד עס צו בעצאַהלען פעהלט! די שלח עיתי לציון!

* (דאָס גרעבדעסטהויז דעס אינפּערגעסלעבען פיר מאַזעס מאַגטעפּאַרע) דאָס זיך בעראַנגטלעך אין דער אַשאַלעגישען שטאַדט לוואַנא בעפינדעט. אויס אין דען ערסטען טאָגען דעס פאַרגען מאָנאַטעס (יוני אדר) מיט אייגעס גערעגקשטען פערזיגען וואָרדען, דאָס עס דען שאַטעסטען געשלעגען, דאָ דער מענשהייט דאָס לכם דער וועלט ערבלקקען האָט. דער גערעגשטען וואָרדע איך קאָסטען דער יידישען געמיינדע אין דעזער שטאַדט בייגעשטעלט, וואָרענד דאָ אינשריפט איך דעם זעלבען דען שרעקשטעלער פראָפעסאָר אלעס מאַנדרא דאָ אַנקאָגאַ צום פערפאַסער האָט. דעזעלבע לויטעט:

דאָס ערשטאַפּעל אינד זיך צו גרינדע גערעס טעטע דאָס אַ אנדערע באַהנען לענגע זיך.

אים אָסטערייכישען רייכסראַטה קאָם עס געקומען צו אייגעס שלאַגאַדע, וואָ זיך דערען נור אים קראַאַטישען לאַנדטאָגע צו האָרען בעקאָמען האָבען. דער טשעכישע אָבגעאָרדנעטע גרעגר נאַגעש דאָ דייטשען לייגעס אַטטאַקירטע לאַנדספערראַטהער. דאָ דייטשען אָבגעאָרדנעטען כאַמען אונד סטראַבע נאַגעטען גרעגר אייגען געטייגען שפּאַן. עס עגטוויקקעלטע זיך דאָגען אין אַנגעגרייפער שלאַגאַדאַל. דער ווידער אייגמאַל צייגטע, דאָס דאָ פאַן דער רעגערונג עגטפעסעלטען נאַטיאָנאַלטאַטזוגאַפּעס שויער איך אַסטערייך דאָך דאָגען אונד דאָס פרעילעכע געדייהען דעס לאַנדעס אונמאַגלוך מאַכען.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (בראַטגאַטה אין ירושלים.) אים אייגעס שרייבען אינזערעס שטאַדטגען קאָרעשפּאָנדענטען אין דער הייליגען שטאַדט עגטגעהרען אונד דאָ דער ערשטעטע דאָ דורך טרויעריגע אונד בראַטמאַנגעל הערשטענדע נאָטה דער אָסטערטעגע אינגאַרישען נעמעגדע אין דער הייליגען שטאַדט. ער דיבסטע דורך אונס דאָ בעטע אין דאָ גלויבענגאַסען אין אינגאַרן, דך דאָך דער לייטעגע דען בעדיעד אינזערעטען, אונד אַרבעג הערפּענדע דאָגר אַרבעגען עגטגעגעגעשטעקקען מאַכטען דאָ דאָך דעם בעשפּעלגע פאַלגען, דאָס אַרבעגען אין אונדערען דיבסטען זיך געגעבען זיך! זאָ האָט דער אים אינגאַרן געבעטעגע הערר האַבעגער דאָ אים בעדאַעסט פיר זיין מעלגעגעשאַפט אינגאַמעגען לאַדונגען אייגע אייגען פעסטע נעטצען דען דאָרבעגען פערקעפּס; וואָרענד דאָ אונדערען מעלגאַלאַדער שטעגדלעך דען פיין שטעגען. אייך דאָ באַגעגעס מאַרגאַרעטע עס פאַרגעטע אין טרעסס האָבען פיר דאָ גערעקקען גלויבענסדיעס 600 זאָקק מעהל פערלאַדען לאַסען, וואָאַן דאָ פיר 200 זאָקק דען טראַנספּאָרט בען פאַסען אים אייגעגעס בעצאַהלען. וואָס געגען 400 גולדען קאָסטעטע, אונד פיר דען דעסט האָבען דאָ בייא הערר לאַר שפּעזעלעלשאַפט אייגע עדמאַגיגע דער שפּעזען ערוואַרטען. עס וויזד אַלזאָ וויעדער מעהל צו האָבען זיין, אַבער דאָס געלד עס צו בעצאַהלען פעהלט! די שלח עיתי לציון!

* (דאָס גרעבדעסטהויז דעס אינפּערגעסלעבען פיר מאַזעס מאַגטעפּאַרע) דאָס זיך בעראַנגטלעך אין דער אַשאַלעגישען שטאַדט לוואַנא בעפינדעט. אויס אין דען ערסטען טאָגען דעס פאַרגען מאָנאַטעס (יוני אדר) מיט אייגעס גערעגקשטען פערזיגען וואָרדען, דאָס עס דען שאַטעסטען געשלעגען, דאָ דער מענשהייט דאָס לכם דער וועלט ערבלקקען האָט. דער גערעגשטען וואָרדע איך קאָסטען דער יידישען געמיינדע אין דעזער שטאַדט בייגעשטעלט, וואָרענד דאָ אינשריפט איך דעם זעלבען דען שרעקשטעלער פראָפעסאָר אלעס מאַנדרא דאָ אַנקאָגאַ צום פערפאַסער האָט. דעזעלבע לויטעט:

איינע ערקלערונג דר׳ יאזעף קאפ׳ס.

„אין פריינדען אונד פארטיגענאססען ווארדע אך דארויף אויפמערקזאם געמאכט, דאסס פער־שיעדענע בלאטטער אויס אנלאסס מיינעס בוכעס „צור יודענפראגע“ איינע געשיכטע ערצאהלען, דיא דארויף הינזיעלוויסס, אך דאסטע דיעזעס בוך אויס אויפראגע דער „אללגאנצע אונד אלטע“ געשריי־בען אונד זיא אין אחד מיט איינער אנגעהייר־גאסען סממע בעלאהנט ווארדען. אך הולדיגע דעם גוטען דייטשען שפרוכוארט, „יער זון הון ביט אן דער שטראססען, מוסס דא ליכט ערדען לאססען“. אך פערהעלט מך דאהער אבלעהנענד דיא ערוואהנטע פאבעל צו בעריכטיגען, אומזאמער, אלס אך עס פר איינע אנגעגאנגענהייט דאלטע, איינע פערזאנלכע אנגעלעגענהייט אר דעם גראב־סען פובליקום צו ערארטערן. ווען אך דיעזעס גרונדאטען ענדליך דאך אנשטייא ווערדע, זא בע־ווענס מך העצט אין בזונדערער גרונד:

עס איזט גאנץ אן דער אדרעסע, דאס דער אדוואקאט פיר דיינע פערטרעטונג בעזאהלט ווערד, זא דיא ערדער אנדערע, דער אין דיעזעס בערופע ארבייטעט. דיא דאהע דער בעלאהנונג ווערד דורך אבע־אינקאממען אדער איכטערשפריך בעשטיממט אונד עלכסס איינע גלאנצענדע האנדלונג קאנו־טע נור געמיינער נייד בעמאנגעלן. אנדערס איזט עס. דענן דער אדוואקאט אלס שריפטשטעללער אויפטריטט אונד דעם פובליקום ערקלארט, ער האבע מיט אללער אכט צו געבאט שטעהענדען קראפט, מיט רעכטליכעם אייפער נאך דיא דארהיין געוויסס אונד לעגע גון דעם פובליקום דאס רעזולטאט דיעזער מיטהיילונג פאר. ווער אפטענטליך זא שפריכט אונד אינסגעהיים דאך נור דער בעשטעללטע אונד בע־מאהלטע שריפטענפערפאססער איינער פארטיא איז, דער בערעכט אונד בעפריכט דאס פובליקום, דער גענטווירט דיינע פערער אן שמאכפאללער וויזע אונד פערדרעהט ווערד אבטיגע נאך גלוכסען, אים אללא צוגנגס אבצוגעבען פיר דיא גלוביגריי־קייט מ נגס בוכעס, וועלכעס קיינע צוויל עגטאהלט, פאן דערען דארהיין אך נכט דורכדרונגען ווערד, טרעטט אך דעער אללגעגען פאבעל גענעגען.

שאן אים פערלויפע דעם פראגעסעס מיט דעם גראנקען, אים פאללע דער אינטערלוגונג דעם פערפאהרענס דיא ערגעבניסס דער אנטערזוכונג צו פראפעסטליכען, זוריין פאר דער מ גרליכען שרעסעראנדלונג ערהיעלט אך דיא גרונדליכע פערשטאנדיגונג פאן דער קלאגע־אבשטעהונג, אונד אם זעלבען טאגע בענאגן אך מין בוך צו שרייבען. אך פאססטע אללא דיעזען פאהן אהנע ערווערע פרעמדע אנרעגונג אונד דאבע בייא דער גאנצען ארבייט ראטה, מיטהילפע אדער אנטערשטיטצונג מאטעריעללער אדער אנדערער אר פאן נעמאנגעס בעגעהרס אדער ערהאלטען, מיט דער אללגאנצע אויראלטיג בין אך ווערדע אויס אנלאסס דעם פראגעסעס, נאך פריהער אדער שפאטער אן אינגער ווערלכער בעריהרונג נעקאממען. נעמאכט האט מיר פיר מין בוך אויך אינגן פפענגג פערשראבען אדער גגגעבען — מיט אויסנאהמע מיינעס פערלנגערס, דעם אך בייא דער אבערגאבע דעם מאנוסקריפטעס גאנטע, ער מאגע מין שרייבטטערלעשיעס האגאר זעלבסס בעשטיממען, דא עס מיר פ עלוטענגער אויף דיעזעס, אלס אויף דיא מאגליכסטע פערבריטונג דעם בוכעס אנקאממע. אך שטעללע דאהער מיינע אנדערע בעריינגנג אלס אינע אנשטאנדיגע אויסשטאטטונג אונד איינען בוללטגען פערקויפפסריין.

אך שטעללע צום שלוסס אן דיא רעדאק־צאנען אללער אכטבארען בלאטטער דיא ביטטע, אם אינטערעסס דער וואהרהייט דיעזע ערקלארונג צו פערפפענטליכען.

דר. יאזעף קאפ.

ווען, 5טען אפריל 1886.

געשעפטסבעריכט

געשריידע־נעשעפט, וויזיען וואר עפטערן ווענינ צו מארקטע נעבראכט. דיא קויפלוסט וואר שוואך, 16006 מעטצ. וואדדען פערקויפט. —

ווייצען, שחיים, 200 מעטצר׳ 79,5 קילאגראמס 8,85 גולדן. — 100 מעטצרצענטנער 79,6 קילא 8,85 גולדען 200 מעטצר־צענטנער 79,3 קילא. 8,80 גולדען. — 100 מטצ׳ 79, ק. 8,75 גול. 100 מטרצ׳ 77,4 ק׳ 8,60 גול. פעסטער־מארק 200 מעטציג 80,5 קילא 8,80 גולדען, מאנאטר 100 מעטצר צענטנער 77,5 קילאגראמס 8,42 גולד. מאטשאדע 100 מעטצרצענ 78. קילא 8,75 גולד. — (אללעס פער 3 מאנאטע.)

פרעסבארגער שלאכטפיעהמארקט. דער אויפטריי אויף דעם פרעסבארגער פיעהמארקט פאם 5. ה. מ. בעטרוג 1546 שטיק. דאפאן ווארען 1258 אונגארישע, 232 דייטשע אונד — נאלציישע. — דיא פרייזע ווארען: אונגארישע 45.— 59, גולד.— דייטשע 50—61 גולד. אונד נאלציישע — גול. (אללעס פער 100 קילא.)

וויינער פרייזע

שפירישס 23,57½ גול. פער 10000 לייטר פערצענט.

וויינער שלאכטפיעהמארקט.

דער אויפטרעב אויף דעם וויינער שלאכטפיעהמארקט אם 5טען ה. מ. בעטרוג 3670 שטיק. דאפאן ווארען 1187 אונגארישע, 1231 פאלנישע אונד 1252 דייטשע. דיא פרייזע שטעללטען זיך פער 100 קילאגראמס: אונגארישע מאסט־אכסען 46 — 57. גולד. פאלנישע 43. — 52,— גולד. אונד דייטשע 46 — 60 גולד.

דער אללייניגע אגענט אונזערס בלאטטעס פיר רוסלאנד אונד רוסס־פאלען איזט הער

יאקאב מארשאק

אין ווארשע, נאלעווקי נר׳ 23.

הערויסגעבער אונד פערא־נטווארטלעכער רעדאקטאר:

מ. סאבאלטשי

קאנקורז.

אין דער הייזגען אזראלטיטשען 4 קלאסס־ען קנאבען־אונד מארבען־פאכקסשולע איזט דיא שטעל־לע אייגנס געפרייפטען טבטגען לעהרערס, וועל־בער דער אונגארישען אונד דייטשען שפראכע אין וואר אונד שריפט מאכטיג איזט, אונד דעססען פרייא מארבען מתהעדעטש אונד אין האנדארבייט עבענ־פאללס אונטערריכטען קאנו, פאם 1 מאי ל. ר. צו בעזעטצען, אהרעסגעהאלט 600 פל. פרייע וואהנונג אונד 20 קרוכמעטער בריענהאלץ. רעפלעקטאנטען וואללען איהרע דאקומענטע אונד דטטענטיגנסס לאנגסטענס ביז צום 25טען ה. מ. אן דען אונטער־פערטיגטען אפרשטאנד אריגיגרען.

Buttyin (Kamitat Arad) 4. April 1886.

מ. בעזעגנשאקק, פארשטעהער.

150 נייע וואגען

ווענען מאנגעל אן לאגאלשאטען זינד פאסט אים דיא הלאסטע דעם פרייזעס צו פערקויפען, נייע פערעיינע־גען פאן פל. 150 אייזיאראס. — נייע לייטעגיאנען פיר איזה. געטיגען נעאיינגעס פאן פל. 350 אייז־וואראס. צוויי יאהרע גאראנטיע.

JOSEF BOGDAN, Wagenfabrikant,
Budapest,
Fabrick: Plangasse Nr. 10.
Magazin: Museumring Nr. 10 und 19.

קלאסאהן אנטאל

בודאפעסט, IV. בעז. קרא־פרינצנגאסס נר׳ 9.
עמפפיעהלט זיך צור שנעללען אנפערטיגונג
פאן אללען נאטטונגען

שטאמפיליען מיטדאטום

פיר גע־מיינדען, האבבנגער, מאטטיקרפיה־רער, שולען, נאמארען אונד פרייזאטען,
זעלבסטבעפיכטונגס־מאשינען
מיט דאטום
זיינעלאינשריפטען, שטיגנגראווירונגען, זא אויך האבבדרוק־זיגעלפרעסען, ווערדען בוללגיגסס אנגעפערטיגט.
KLASSOHN ANTAL אריגסס:
Budapest, IV. Kronprinzgasse 9.

פארצינלכע
אריגינאל אונגארישע געבירגסווייגע של פסח
גראנגטרטע נאטורקוויאלטאט אפפערירט
WOLF BÖHM's Nachfolger
Budapest, VI., Königsgasse Nr. 18.
(Gegründet im Jahre 1830.)
פרייז פער קאסטא אדער נאכנאהמע בייא פריואנדט אין גבינדען פאן מינדעסטענס 50 לייטער:

וויינס	פער 100 לייטער		דאטה
אפנער	פל. 24	אפנער	פל. 26
שטיינבריך (איינגבייא) „	28	פענכאדדער „	30
מאדיאראר „	32	קראיאווישצער „	45

נעבינדע צו אריגינאלפרייזען בעיגעגנעס, ווערדען אינגערהאלב 2 מאנאטע פראנקא אין נעטטע צוטשאנדע צוס בע־ווענטען פריי דורך נעמאמטען.
בטטעללונגען ווייגע של פסח.
אינע קיסטע עגטהאלטענד 6 ל. סעגמארדער אינד 6 ל. שטיינבריכער פל. 5.50, פראנקא קיסטע. — 6 ל. מאריאיא־דער אינד קראיאווישצער פל. 6.50, פראנקא קיסטע.

דיא בוללגיסטען אונד בעסטען פייע״ר אונד
איינברוכווערען קאסטען
אויס דער ווהלפיל־לכסס בעקאנגטען פאבריק אינ נאן לאנגהאממער, מיט פאטענטירטעס שראבסס, ווייל־בעס בלאס דער אין דיא אנדע איינגעווייהטע אפפען קאנו, ווער צו דאהען אין דער פאבריקקניערלאנגע פיר אונגארן אונד נעבעגלאנדער.
עמיל מילער, בודאפעסט וואצנערינגגאסס נר. 76.
פרייזלטסטען גראטיס אונד פראנקא. — אדרעסס:
EMIL MÜLLER,
Budapest, Waitznerringstrasse Nr. 76.

אין מיינעם הייזע אזראעלס זאלל עס פעהלען!
דאס מוזיקסטע בייא יעדעם מענשען אויזס דיא
גזונדהייט דארום עפפעהלע איך מיינען בעסט בעזואהרטעסטען
מאגען- אונד פעבערבראנטווין
דאס בעסטע מיטטעל גגען מאגענקאטאר, מאגען אונד גגעדארמקראנקהייטען, לייבעפעשטעפפונג, אפפע־טיטלאוגגייט.
דיעזער מאגענבראנטווין איזט נור דאנן עכטע, ווענן זעללער מיט מיינער שטאמפעלע אונד זיי־גגל T. L. פערזעהען איזט. אינע פלאשע קאסטעט 1 גולד. 5 קר. אונד איזט זעללער נור בייא

Tobias Lefkowics.

Budapest, VI. Bez. Königsgasse Nr. 36

אינגעגנ אונד אללען צו בעזעהען. — פראיינגבע־שטעללונגען, ווערדען נאך איינגעהולט דעם בעזטע־גגעם אדער פער נאכנאהמע בייא פערזאנדט אללעס־ווייגע.

דאארצאפפע

אן גאנצער איינזאטל אויס עכטעם מענשענהאאר, 80 צטם לאנג, פאלדיג אי־בייס פאן 1 בוי 3 גולדען, דאארצאפפע פאן לייכלאנ־גגעם האאר 100—60 צטם. פאן 3 בוי 7 פל. שפנצא־לייפאטען אין דאארצאפפען פאן 80 בוי איבער 100 צטם. פאן —.7 בוי —.30. גולדען.
דאמענשיטטער פאטשענט פעטיגגע פאן 5—3 פל. הייפטטפפעציאלטאט פאן הערדען אי. דאמענ־פערדרקגען. אין דיעזגס פאלל לייטטע איך דאס אי־ערקאנגס אללקאמפענטגס אונד זיר מיינע דאמע־לייגגן ערגיגגיגסס דער נאטור שיטיגגר אהנלך מיט גטטעס שלוסס. אייטטערדגס איכערגגתטע אללע נאט־טגגגן דאארבייטטען צור בוללגיסטען אונד בעסטען אויסטיהרונג.

Stefan Dankovsky.

Herren- und Damenfriseur und Haarhändler
Hauptniederlage: Budapest, Josefplatz 2.
Filiale: V., Franz-Josefplatz 3.
Fabrick: VII., kl. Nussbaumgasse 6. I. St.

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Markus. Andrásystrasse Nr. 12.

דאס דיא לייטע צו פערברעכען אללער ארטען פערלייטעט ווערדען אונד דער ששאאט הערזיים נוטצען צוהאט. (זעהר ריכטיג לינקס.) וואר עס ניכט פפליכט דעם ששאאטעם, דער וטטלרכען אנשטארט, אללע מטטעל דער פאללקפערדרומטנג אונד פאללקפערראזונג אנגאכטבטיג צו בעוטיגען? דאס לאטטא איזט איינע שמאך פון דען שטאאט, אונד אך בין איבער-צייגט, דאס, ווענן זיי, מאיעסטאט ווייסט, דאס דיעזעס שפיעל זא בערדיטענדע נאכטהיילע בריינגט, דאס עס דאס ארטע פאללן איזטזונט, ער שאן לאנגסט דען איפפראר גענעהמען האטטע, דאס דאס לאטטא אבגעשאפפט ווערדע. דיא קאזעלכען אונד קאנזיגלכען לאטטא קאללרקטרירן זיך נאך מיינער איבערצייגונג ניכטס אנדערעס אלס ק. ק. ב ר ו ט. אונד פפלאנצטטאטטען דעם אבערגלויבענס אונד דער אללגטטדרומטנג. דאס דיא קאזעלכען אונד קאנזיגלכען לאטטא אלטערנאטיוו אנדערע מיטטעל אן דיא האנד געבען אין דען קאמפפ גיגען דאס אבערגלויבען אונד דען אבערגלויבען אלס ק. ק. שלען צור הערבעיפלונג פון אלטערבערען אונד דעפרוידאנטען. ק. ק. שטאטטען דעם רוינס דער אבזיטענדען בעפאללקערונג, אונד אך שטעללדאדורך אך דיעסמאל ווערדע דען אנטראג: דיא ק. ק. דענערונג ווירד צום 23-טען מאלע איפפאנדערט, איינען דיא איפפעזונג דעם לאטטא בעגעקענען אונד דעפרוידאנטען נאך אן דיעזער מעסטען איינגעבריינגען. (דעבאטטער בייפאלל לינקס.)

* (אין מילליאנען שטארב אין פפרזשא (אטאלען) דער מארזעזע פפרזשען, אינער דער רייכסטען גוטסבעזיטצער דער ששאדט. ער הינטערלאזט אין אנזעהנלכעם פערמאגען, דענן איינער ערבשטיגרן פון בריטטענדעם ווערטה פאנדען זיך אים נאכלאסס ווערטהאפטיגע אים בעטראגט פון נאהעצו איינער מיללאן. אינטער דען ערבען פאר הוטטונגס גטטטאנד גלייך איבער דיא טהיילונג דעם פערמאגענס צווישפפלט אינד שטייט, דייר ערסט נאך לאנגערער אינטערהאנד-לונג צור איינגיגג פון דער וואר דער דיעזער צוטליעסטן דיא אללע איינגאנגע אין דיא וויללא, אין וועלכער דיא שאטטע דעם פערשטארבענען איפפגי-שפיכערט וואר, גערישטיגט פערזיכערט אונד אים גאנץ דכער צו גטטען, ערקלארטע ווערדע דער ערבען, אייף דיעע איינגע קאסטען איינען וואבטער פון דעם שלאסס אישטעללען צו וואללען. זא בעפאנדען זיך דענן דיעזע פון פאסט צוויא וואבען נא-העצו צוויאנציג וואלרשטן אין איינעם וואבטהיל פון דעם שלאסס, וועלכע דיא פאלגיבערהאדע צור פערפיגונג גטטטערלט ששטעהט. אבער אלס מאן ענדלך צור פערטהיילונג דער שאטטע שריטטען

דיא מארטיריין.

אים דען ערלבנטסען דער פראגער יודען.

(33-טע פארטטטטונג.)

דיעזעס פערשפרעכען שטארקטע מיינע ראטטע, איך האט מיר אומטער פון וויא דער ערצאטער עדם. דער אים דיא דחל פרייטטע אונד דערגטוטטללען זוכען מעגע יאהרע שיריקן דיעזעטעס אין דען קיך נאהם. דא אללעללך קאם איין יודע אים אטטאללן, יזאל פון פון דיריא דיענעס נאטטנס.

„יזאל פון פערדיא!" פרעד דער ערצבישאף ער-דענט איין, „מיט בייא אללעס דיעזער ערטטיגטטפפללע נאטע מיט אינטערלייטען? דאך ווייטער!"

קלמן ערצאהלטע הערזיך דיעע נאנצע ליידענגטע-שיכטע אונד וואס אים צו דעם ענטשלוטטע געטריבען, אבדים ראטהבוגס טהאט צו פערראטהען.

„מרטטע אינס נעבענצוטטער אב אונד בלייבע דא," נעבאם דער ערצבישאף, „איך ווערדע אינטערדעסס מיינען ענטשלוטס פאטטען."

אנטאוואס ווארד אינס נעטאך נעריטען אונד איהם דער פאדנאנג מטטגעטהיילט.

„איך בין ענטשלאסטען מיט אללער שטרענגע פאר-צוגעהען," אנטט דער ערצבישאף.

„קיינע אבערראיטונג!" פרעגט אנטאוואס אין, „דיא שטראפע דיא דיא מראפע. ווארע וואהל אינע נערעכטע, אבער דיא נעזאגט, קיינע אבערראיטונג. אללע ווייר דענן דען וואהרען דיעזעס יודען אונבערענטטן גלייכען שטנקען, קאנן עס ניכט אייגע אללע זיין, דיא מאן אינו לענט?"

„דיא האטט דעכט אנטאוואס. דיי וואללען פאר-וכטטן האנדלען אונד מיט בערעכט צו ווערקן נעזען. דער ווערד בלייבט אין נעוואהרזאם הערז. אין דער אבנעדראטטט-רונג ווייר ער פון אייגענען לייטטן מיינער לייבנאהרע אייף דען יודטטען פרייטטאף נעפפרעט. דאס ווייר דער פרייטטאף שטללע בעגעטנטנג. אן וועלכער דיא לייבע דעם פרייטטע-טערס פערשארפט ווארדע. מאן ווייר דאס דיא נאכט אבער ווארט אללען אונד אם מארגען ווייר דאס נאכט נעפאנגטע ווערדען. זוגר דיא אנגאבע דעס יודען ווארד, דאנן ווארדע אבער דיא הייטטטער דער טהאטטע!"

נאך דיעזעס נעטפראכע טרענגטען זיך דיא ביידען פרייטטטער. —

XII.

ווישדעם אבדים ראטהבוגס דען לעטטטען ווילען דעס מאנגעס ערפיללט אונד אין אייף דען יודטטען פרייטטאף נעבראכט האטטע, ווארדע ער פון נאטטנלאוער אינגוטהע הערטטגעטטרעבען. וואהל וואדען דיטט יעגעס פר-האנגטטפאללען אייטגענלליקקע דעס נעפאהרפאללען וואר, נעטטטטקקטטע אייטגע שאנע פרטגאנגען. אונד דער שליטטר דעס נעפרייטטפפס, דער אבער דען נאנגען פאנגאנג נע-בריטטטע וואר, שטען פון נעטאנדעס ערלייטטע. אבער דענאך ערפיללטע נאטטנלאוע באנגטקטיט זיין נעטטטה אונד ווייא אין שאטטען שלוף ער דורך דיא שטראפען. דאס נעווטטפפן דרייקקפפ אייהן. ער מיטר דען אומגאנג מיט זיינען גלייבענטגענאפפסען, ווערד אייגעללע ערטטען אייהם אלס שטרענגער מאהנער אן אייגע פטאהם, דערען וכבאר-ווערדען דיא נאנצע נעטטיגרע צווייפפללאן אים פערדער-בען נעטטטרעט האטטע.

„דיא האטט דעכט אנטאוואס. דיי וואללען פאר-וכטטן האנדלען אונד מיט בערעכט צו ווערקן נעזען. דער ווערד בלייבט אין נעוואהרזאם הערז. אין דער אבנעדראטטט-רונג ווייר ער פון אייגענען לייטטן מיינער לייבנאהרע אייף דען יודטטען פרייטטאף נעפפרעט. דאס ווייר דער פרייטטאף שטללע בעגעטנטנג. אן וועלכער דיא לייבע דעם פרייטטע-טערס פערשארפט ווארדע. מאן ווייר דאס דיא נאכט אבער ווארט אללען אונד אם מארגען ווייר דאס נאכט נעפאנגטע ווערדען. זוגר דיא אנגאבע דעס יודען ווארד, דאנן ווארדע אבער דיא הייטטטער דער טהאטטע!"

נאך דיעזעס נעטפראכע טרענגטען זיך דיא ביידען פרייטטטער. —

XII.

ווישדעם אבדים ראטהבוגס דען לעטטטען ווילען דעס מאנגעס ערפיללט אונד אין אייף דען יודטטען פרייטטאף נעבראכט האטטע, ווארדע ער אן נאטטנלאוער אינגוטהע הערטטגעטטרעבען. וואהל וואדען דיטט יעגעס פר-האנגטטפאללען אייטגענלליקקע דעס נעפאהרפאללען וואר, נעטטטטקקטטע אייטגע שאנע פרטגאנגען. אונד דער שליטטר דעס נעפרייטטפפס, דער אבער דען נאנגען פאנגאנג נע-בריטטטע וואר, שטען פון נעטאנדעס ערלייטטע. אבער דענאך ערפיללטע נאטטנלאוע באנגטקטיט זיין נעטטטה אונד ווייא אין שאטטען שלוף ער דורך דיא שטראפען. דאס נעווטטפפן דרייקקפפ אייהן. ער מיטר דען אומגאנג מיט זיינען גלייבענטגענאפפסען, ווערד אייגעללע ערטטען אייהם אלס שטרענגער מאהנער אן אייגע פטאהם, דערען וכבאר-ווערדען דיא נאנצע נעטטיגרע צווייפפללאן אים פערדער-בען נעטטטרעט האטטע.

אבער אייף דיא שאנע אכטר זייגע אייגענע פאכטע דעס אייהר ערלייטטעס קאפפטען טרייטטי האנגען, נאהם ערפיללטע אייהרע דעלע. אייהר בייטטנאם וואהל אין פרי-ראיא, וואר זיי מטרטערען טאגען אייגעבליבען. אהנע דוך צו פרייאהרען אייגע אים דעם הייטע ווייגגעלע-בען אונד אים דעם ווערגטטטטטל פערטטאנדען.

זא וואר טרייטר אונד נאהם אין דאס הייז ראטהבוגס אייגגעגאנגען, אדע אונד לעגט שטאנדען דיא פרוקפאללען ווייטטי, אין דענען זיך דיא בעוואהנער אייגהיילך אונד באנגע פוהלטען.

אבדים ראטהבוגס דאס נעראדע פאן מרהם אים דער אלטטטיטלע נעזעגטטען הייטטטע ווילטטע ער דיעזע בע-הוזונג בייטטנען, דא ווערקקטע אייהן שטטטענגעריטטע אים דענגס בייטטנען. ער בלייקקטע אייף אונד ווער בעטטיגטע דענגן ווייך ער אין פרייאהרען טאגען אייגגעבליבען. אהנע ווייך צו פרייאהרען אים אים דעם הייטע ווייגגעבליבע-בען אונד אים דעם ווערגטטטטטל פערטטאנדען.

זא וואר טרייטר אונד נאהם אין דאס הייז ראטהבוגס אייגגעגאנגען, אדע אונד לעגט שטאנדען דיא פרוקפאללען ווייטטי, אין דענען זיך דיא בעוואהנער אייגהיילך אונד באנגע פוהלטען.

אבדים ראטהבוגס דאס נעראדע פאן מרהם אים דער אלטטטיטלע נעזעגטטען הייטטטע ווילטטע ער דיעזע בע-הוזונג בייטטנען, דא ווערקקטע אייהן שטטטענגעריטטע אים דענגס בייטטנען. ער בלייקקטע אייף אונד ווער בעטטיגטע דענגן ווייך ער אין פרייאהרען טאגען אייגגעבליבען. אהנע ווייך צו פרייאהרען אים אים דעם הייטע ווייגגעבליבע-בען אונד אים דעם ווערגטטטטטל פערטטאנדען.

זא וואר טרייטר אונד נאהם אין דאס הייז ראטהבוגס אייגגעגאנגען, אדע אונד לעגט שטאנדען דיא פרוקפאללען ווייטטי, אין דענען זיך דיא בעוואהנער אייגהיילך אונד באנגע פוהלטען.

איינע יידישע האבצייט אין בכרל.

אין בערכט דעם „אז-אעריט" שילדערט איינע יידישע האבצייט אין הילדע (דאס אדטע בכרל) אם איפפאטט-פלוסס (פרת) אין דער פאר-גגדען אינטערעססאנטען וויזע:

דא איר הערר דיא ווענען לייטע זעהר פריה הייראטהען, דיא מארגען שאן צו ערה, צוואלף יאהרען אן אינר יי-טער, זא קאנען אינטער אלבען אמטטאנדען פון אינער פאהרטגעגאנגענען בעקאנגטטאפט דעם ווענען פאהרטגעגאלבטטפערטטאנדלך קיינע ערע-זין, גע יאהנלך בעגעבען זיך דיא עלטערן דעם ווענען מאנגעס צו דענען דעם מארבענגס אינר פרא-גען דעזעלבען, אב זיא גגנגיגט ווארען, אייהרע טאכטער אייהרעס וואהנע צור פרייא צו געבען. פפלגט אייף דעזע פראגע אייגע בעיאהגדע אנט-ווארט, זא ווירד דאנן נאך פערהאנבאלט, ווייא דאך זיך דיא טטטפפ בעטטיפפען ווערדע אונד וואנן דיא האבצייט שטאטטפפנדען האבע, קיין דאנ-ייט ווירד בעטטטטטט וואנן דיא פערלאבונג שטאטט-ציפפנדען האבע, אונד אב דיעזעבע אהנגע אדער מיט קידישען ערפפלגען זאלל ע. אם ערסטען פאללע בעגיבט זיך דער בריטטגאם מיט זיינען עלטערן אונד אנפפרוואנ-טען אין דאס הייז דער בריטט, ווא דיא תואים פער-לעגען אונד פאר בריטגאם פרייטטגאם אנטטרעטטעט ווערדען. דער בריטטגאם אבערטטקקט דאנן דיינער בריטט דיא ער פאר דעם האבצייטטפפ דאנן ווינער ציו ווערדען בעקאמטט. ווירד זיינע מטטטער אייגע שטקקקאבען אדער אייגען, גגלדטטראם אלס גע-שענק, אונד דאס ווגגע פאר דען בעטראבטטע זיך גין אלס פערלאבט. זאלל אבער דיא פערלאבונג מיט קידישען שטאטטפנדען, זא בעגיבט זיך אן דעם דאנז בעטטטטטען טאג דער בריטגאם אבגגרם מיט זיינער פאטטרע אין דאס הייז דער עלטערן אין דאס הייז דער בריטט, ווא אן אייגעס גגמאבע אייגע חופה שאן אייגעטטעללט איזט. דער בריטגאם ווירד גין פאם באבאם אינטער דיא חופה גגעפפטהרט, דיא בריטט טטעף פערטטליעדט, אם ארטע איה-דער מטטטער געהט גלייבפפאללס אינטער דיא חופה. דער באבאם נטמט דאנן דיא טרייאונג פאר, נאך ווערבער בריטט אונד בריטגאם אייס אייגגדרגעגען, אהנע אייגגדער גגזעהען אדער גגעשפראבען צו האבען.

דיא אייגגעלבען האבצייטטפפיעלבקייטען פינדע עסט נאך אייגגען ווגבען אדער מאגאטען שטאטט. דיעזעלבען בעגגנגען אממער אן אייגעס זאמטטאג אבגגר אים דאנן אייגע פאללע ווגבע בין צים נאכטטען זאמטטאג. אבגגר צו דיינגן, דאמיט זא דיא וועבען טאגע דער האבצייטטפפיבע, טטפעת יי' הטטתה, פאללן זיין זאללען. דער פאבבאט, אן דעם דיא האבצייטטפפיפפיעלבקייטען אירהרן אנפאנג גגעהטען, ווטט: „פאבבאט עטטאבדיר (דער פאר-בערייטגגטטפפבבבאט)" אונד פפלגגען דער בריי-טיגאם אונד דיא בריטט אם נאכטטטאגע דעטטעל-בען אן אירהרן ווגהנגגען אהרע ווגגגדפפיגדע, דאנן אהרע שול, אונד שפעלגגגאטטטן צו עמפ-פאנגען מיט דעם אייגגרטטטע דער נאכט בעגיבט זיך אייגע פאפפעה (פקטטגג) פאם הייזע דעם בריטטגאטט אין דאס דער בריטט. אים דיעזעלבע אבצוהאלען אונד דיא אירהרן צו קגפפטגגן שטייגגגר-עלטערן פאהרגיפהרען. דער צוג, דען שטעטט אייגע מדקבאדע ערפפגגגט, בעטטטטהט אים דען אנ-פערוואגטטן אונד ווגגדפפיגדען דעם בריטטגאטט אונד דען שטבגגן (האבצייטטגגגאטטטן) דעטטעל-בען, דיא ווארגגער דער נאנצען בעגיבט זיך אייגע בליטבען אונד אירן שטעטט ערהיטטען אונד בעללטטגגן מטטטן, ווייא פאן דיעזען האבצייטט-גגגאטטטן געהען צו דיטגן דער בריטט אונד אונד האל-טען האך אן אירהרן האנדען ווייא אים וואטט גגעפאהטטע ריעזענהאנדע, דערען עטען פגגגער עבען זא פפלגט קערצען דאטטטטטלען. דיא קער-צען ונד אנגגגגגדגט אונד פערבטטטען אבער דאס הייטט דער ווגגגדלבען בריטט אייגע ארט גלא-דגגגטטן. אנדערע טטרגגגגטטטער אם ציגע טראגגען בגגגאפפגגע פפפפגגגאטטגגגן, פאהרגגגגג

SIA PERPETUO RICORDO
CHE
AI 24 OTTOBRE 1784
QUI NACQUE
SIR MOSES MONTEFIORE
IN SIRIA IN RUSSIA AL MAROCCO IN RUMENIA
INDEFESSO APOSTOLO DI TOLLERANZA
AD OGNI SORTA SVENTURE
SENZA DISTINZIONE DI GENTE O DI FEDE
MORTO IN RAMSGATE AI 28 LUGLIO 1885
ONORATO DAI POTENTI DAI MISERI BENEDETTO

.עס זיא צום עייגען אנדענקען, דאס אם 24. אקטאבער 1784 הויר מאיעס מאנטעפיאָרע געבאָרען וואָרדע, דער אין סיריען, אין רוסלאנד, אין מאראקקא, אין רומאנען אין אינדיסלעכער פּעריקונדע דער דורכזאמקייט וואר, אונד ביא אללען אינגלוקסבאללען אחנע אינטערשיעד דעם באלקעס אונד דעם גלויבענס יידלבע אינטערשטיצונג געוואָרטע. ער שטארב צו ראמסגאט אם 28-טען יולי 1885, געעהרט פּאָן דען מאכטיגען אונד גוטען געגעט פּאָן דען אדמע.“

* (אויס דאס טאגעבוך.) דעם יואהלבערק דעם אנטשעמשען עמעריק סאלאי ווידד דעם „פּעסטער ללאיד“ מיטגעטיילט: אם 5. ד. פּעבּרואר הויר דער אין אינגערע געגעד אדלינג מין האבנאבטעע הערר פּעסטער לאיוע נ. זאהן אים 72. לעבענסאהרע. אנדאסלד זיינער אם 7. ד. שטאטטגעפאנדען בעגעדניסנג דעלט דער נ.אטאדער דאבבעגער שטיינהערין אונד אינגאריטשער שפּראכע אינע עריגינעלע טרויערעדע. (ד. יאאב שטיינהערין איט עדסט פּאר זייגען וואבען אים דער הויגען אנדענקען אבבעגעלע עגגלאסבען וואדען) דער טויער דעס פּאדיהער הערר פּ. סאסי עריגיפּ נאך איהם אים אזד. טעמפּעל. זיא איא פּיעדלוכקייט שטאטט. פּאנד, דאס וואדט אונד פּיעדטע דיא פּעדדיגענסטע דעס פּעדשטאבענען אלס יואהלבאטער דער אדמען, עדעל אונד הומאן דענקענדען מענשען אונד אלס דאס מוסטער אינעס פּאדבילדעטען, דער זיינען פּאטריאטיסמוס אים פּריוטיססרעגע אדם הארדיר־אפּפּיצער בעטראכטגט, דער איא נאך פּיעלען הינדערנישען אנהדענדע בריסטליכע בעפּאלדערונג זאמטט דען עגגלאנדערן אללער אין אינזערער גנגענד בעפּנדלכען בריסטלכען קאנפּעסאנען אים אריאלישען טעמפּעל זו פּיעדדרד גבבען. אינגאנדער זאט — זו בעמערקט „פּעסטער ללאיד“ — דריפּפּט קיים אייד דען גדאנכען גקאמטען זיין, דאס דעם אין אינעס בעגרבניס געשאה, דעסטען דיסטאנטבגראבדנעטער — עמעריק סאלאי איטש.

SIR PERPETUO RICORDO

* (דאס אינגערע דער טערת המ בפּל ה.) איא האהלע אין וועלבער דיא ערצפּאטער אונד ערצמיטטער בעגראבען ליעגען, אונד דיא זיך אין דער נאהע פּאן חברון בעפּינדעט, ווירד בעקאנטלך פּאן דען מאהאמעדאנערן אלס האבבטטעם הילגטהום מיט אינבעטרייבלכער איפּערזוכט בעוואכט. דיא צאהל יענער. דערען אויגע אין דאס אינגערע דער האהלע בליקקען דורפּטען, אוט אינע אייסראדענצאהל גערינגע, בעוואנדערט ווירד דעם קיינעם זודען, נאך וועניגער אבער איינעם קריסטען גשטאטטעט. אינער דער יענגען אים־טעדלטען, דענען דעם דענגאר גשטאטטעט ווירדע, איט דער פּרינץ אפּ וואלס (פּראנפּרינץ פּאן עגגלאנד) וואהרענד יענעס אינפּגנטאהטעס אים הייליגען לאנדע, דער שייפּשטעללער דאנ זען, דער דען פּרינצען בעגלייטעטע, בעשריבבן דיא האהלע וויא פּאלגט:

„אין דעם ערסטען גגמאך בעפּינדען זיך צוויא קיפּפּען, דיא פּאן אינגאנדער דורך אין האהלע דולבערנגס וטטער גשטעדען זינד. אונטער יעדער קיפּפּעל בעפּינדעט זיך אין זארגטעגס 12 פּיס האהעס שטיינערנעס מאנטמענט (מאקאפּאה) דאס מיט קאסטבארעס שטאפּפּט אים שיעדער גרויזע ווידע אינגראצאנען אונד מיט אינשריפּטען אונד פּיגוראנען אים זולבער בעדעקקט. אוט. דאס מאנטמענט צוד עכסטען וואהרע אלס דאס אבראהאם אונד דאס גגגנאבעדלעגגערד אלס דאס סאראס בעגראבנעט . . . זאהאן וואהרע אין 8 צאהל לאנגען זולבערנגס פּאלגגשלאסס אייפּגגשלאסטען אונד אין דאס אינגגטלבע גראבען. וואלבע אבראהאם דער גשטטט גשטאטטעט. אייך דער פּרבאנגען דייא דעקקען אייגען מאראקאפּאה. דער פּיסבארען וואר מיט מאסס־בארען טעפּפּיכען קלינאוטשער ארבייט בעדעגגט, גגגגנאוטבער לעגגט דאס גראבגוואלבע סאראס. דאס גראב אוטאס אונד דבבעקראס אללטען דיא פּוהרער נכס גערן פּאפּפּגען אונד דער פּרינץ אונד דינע בעגלייטער דאנגען נכס איט דיא בעוכטגנג אונד בעגגגטען זיך, נאך דאס גראבגוואלבע יאאבדס אונד לעגגט צו ווגען. דאס אהנלך דעס אבראהאמס וואר.

* (אלטערתומס פּינד.) מיטטער דאנגען אלפּאנד, דער בעקאנגט פּאלאסטינאפּאהרשער, האט אם נאהדאסטען דעם גאלד־לאד זעגס. אם אינער דיא דאנען צוייער סינאגאגען גגגטדעקקט. דיא אינע אים אייע קאגגד גגלעגגען. אגט אינע פּאללשטאגדיגע יואגנע, וואהרענד דער אנדערען אין דדדבבע שדדאדדאצין דיא מיעדן נאך בין צוד וואהע פּאן נין פּיס שטעהען. — אין יישלים זולבסט האט דדד מעדיללד אינגע אדטע מיעד גגגדעקקט. אונד בין צוד לאנגע פּאן 120 פּיס בלאס גגלעגגט. מאן וואלט דיא פּיד דיא צוויטע שטאדטמויד. בייא דיגד אויסגראבונג וואוردען פּיעלע אבבדבלייבזעל דער דאמשען טרופּפּען — צגגגטע לעגגאן — גגפּגדען, אייך אינע מאדמדוילע מיט אייגגד אינשריפּט, פּינפּצעהן פּיס אונטער דער אבבדפּלאבע. דיא נאכגראבונגען יוערדען פּאדדגגגען אונד אבבגגג

קאָנקורז.

אין דער הויפּטשטאָט איז. פאָלקסשולע זיך פאָלגענדע פאַסטן צו בעזעצן: 1. דיא שטעלע איינעס טיכטיגן איז. פאָלקסשוללעהרערס, וועל־כער דער אונגאַרישען שפּראַכע אין וואָרט אונד שריפט מאַכטיג איזט. 2. דיא שטעלע איינעס טיכ־טיגן גמרא־לעהרערס, דער בעפאָהיגט איזט גמרא, חומש עם פרש״ נאך גרינדליכער מעטהאָדע צו אונטערריכטען. ביידע שטעללען זיך מיט איינעס יאָהרליכען געהאַלט פאָן ע 500 פל. פערבינדען. דעפאַלקטאַנטען וואָללען איהרע געזוכע איבער קוואַליפיקאַציאָן אונד שטרעבונג רעליגיאָזען לעבענס־וואַנדעל אָן דען געפערטיגטען פאַרשטאַנד לאַנגס־טענס בין צום 15 מאַי איינזענדען.

נראָס־מאַפאָלטשאַנ, דען 24. מאַרץ 1886.

יאַקאָב לאָוו בעער,
פאַרשטעהער.

קאָנקורז.

אין דער העזוגען אזראעלטשען 4 קלאַסען קנאבען־ אונד מאדכען־פאַלקסשולע איזט דיא שטעל־לע איינעס געפּרפטען טיכטיגען לעהרערס, וועל־כער דער אונגאַרישען שפּראַכע אין וואָרט אונד שריפט מאַכטיג איזט, אונד דעסען פּרייז מאדכען טהעאָרעטיש אונד אין דאַראַכטיב עבענ־פאַללס אינטערריכטען קאָנן. פאַס 1. מאַי ל. י. צו בעזעטצען. יאהרעסגעהאַלט 600 פל. פּרייז וואָהנונג אונד 20 קלאַפטער בּרענהאָלץ. דעפאַלקטאַנטען וואָללען איהרע דאָקומענטע אונד וויטענציגנאָסס לאַנגסטענס בין צום 25־טען ד. מ. אן דען אונטער־פערטיגטען פאַרשטאַנד איינזענדען.

Buttyin (Kamitat Arad) 4. April 1886.

מ. בינענשטאָק, פאַרשטעהער.

קאָנקורז.

אין דער העזוגען אזראעלטשען 4 קלאַסען־געמיינדע איזט דיא שטעלע איינעס שוחט ובודק, דער צוגלייך התרה איזט וישב ציזטיט הנדון בע־זישעט אונד איין גוטער בעל תפלה וקורא איזט, מיט ר״ה איר הבע״ל צו בעזעטצען. יאהרעסגעהאַלט 264 גולדען, פּרייז וואָהנונג אונד געבענעמאָלמעגטע. דעפאַלקטאַנטען מוסען מיט קבלות איהר התרה פאָן אנערקאַנטע אָרטהאָדאָקסען ראַבבינערן פערזעהען זיין. שפּעזטן ווערדען נור דען אָנגעפּרטען פערזטעט.

דאָרמאַנד־בעשענאָ ר״ה ניסן תרמ״ו לפק.

דער פאָרשטאַנד.

Dormand-Besenyő, pr. Füzes-Abony, (Heves-m.)

שטעללענ־געזוך.

דער געפּרפטעטע, פערהייראַטהעט דאַס נור איין קינד, איזט מיט גוטען צייגנעסען פאָן אָרטהאָדאָק־סען ראַבבינערן פערזעהען, עמפּפעהלט זיינע דיענ־סטע אלס שוחט ובודק, קורא ובעל תפלה פאָן ר״ה איר הבע״ל אן.

Dawid Geiringer in Szuha, per Tyrnau.

איינ־ אונד פערקויף

אללער נאַטשונגען

לאָזע, רענטען, פּריאָריטאַטס־אָבליגאַציאָנען, פּפאַנדבריעפע, אַכציען

אינדוסטריע־אַקטיעע

גאָלד- אונד זילבערמינצען, פרעמדע נאָטען עטצ.

איינלאָזונג פאָן קופּאָנס

פערסוויס אוסלייגישער האַנדעלסצייטונגען

דאַרלעהען אויף ווערטהפּאַפּיערע

עסקאָמפּטע אונד איינלאָזונג נעצאַגענער לאָזע אונד אָבליגאַציאָנען

פּראָמעססען צו אללען ציעהונגען.

באַרזוי־איסטראַנע צור קאַשמאַלאַנאָע, וויא צו שפּע־קולאַציאָנען ווערדען בייא יואהרונג שטרענגער דיס־קרעציאָן, קולאַנט אונד רעגל איינגעפּיהרט.

אינפאָרמאַציאָנען איבער אללע דאַס באַנק־, קאָמעססיאָנס־ אונד ווכסעלגעשעפט בעטרעפענדען אנגעלעגענהייטען ווערדען בעריטווילליגסט ערטהיילט.

M. WELTNER

Bank-, Commissions- und Wechslergeschäft.

Budapest, IV. Bez. Waitznergasse 27.

אדאלף ראָזטהס

הערראָנ. אונד קנאָבענ־קלייד ער לאַנגער, בוראַפּעסט, לאַדישטראַסע, מאַלדאָפּאַסטעל, עמפּפעהלט זיך אין־ראַדאַפּסטרעס לאַנגער פאָן זאַמטער- אונד הערבסט־אַנציגען

זאַ איין דאַזען, גוללעטס, אַבגעצייהטע, וויינטער־פאַללעטאַסס, האַיעלאָקס, מעקסיקאַנער, שטאַרט־אונד רייזעפעלצע, זאַ וויא קנאָבען־ קלייד ער (בולי חשש שעטען). נאָך נייעסטער פאָזאָן צו דען בוללינסטען פּרייזען.

בעשטעללונגען נאָך מאַאַס ווערדען בינגען 24 שטונ־דען מיט אינגאַהטע שבת אונד יו״ט אנגעפערטיגט.

Josef Balázs
Wagenfabrikant
Budapest, VIII. B., Csokonai-Gasse Nr. 6.
(nächst dem Volkstheater.)

איך ערלויבע מיר דעם פערעהרטען פ. ט. פּובליקום דאַס־ליכסט אנצוזאָגען, דאַס אין מיינעם לאַנגער אייגע נאָכט אויסוואַהל פאָן נייען וואָגען ערדיר אים פערטיג געשאַפען אונד בין איך־מיט פערגנינען בעריהם, דאַמיט צוזאָגען אלס איך פּרייזוואַנאַטע אייגזוזעהרען, דאַבאַלד איך מיטטיי־לונג ערהאַלטע, איך ווערדע וואָגען־נאַטטונג שפּע־ציעלל רעפּעריטירט ווערד.

כשר ווין של פסח.

עכטע ווילאַנער דעסטערט־וואַהרהייטע כשר של פסח אין געבינדען א 15, 25 אונד 50 ליטער, צום פּרייז פאָן 30 אונד 40 קר. פּער ליטער, פּער־זענדע אך פּער פאַסט אדער אייזענבאַהן געגען נאַכ־נאַהמע דעם בעטראַגעס. געבינדע בעריכטונג אך צום קאָסטענפּרייז, נעהמע וואָלכע אך פּראָבע הייר עטער, דער פּרייזאונד געשיקט נאָך שטרענ־דרעליגאזס יידישען רישם, אינטער בעצייהונג אי־זערעס עהרהייראַדען ראַבבינאַטס־פערזעזער מודה מודינו ר׳ נרשון נימאַן אין דאַרדא. בעשטעללונ־גען זינד צו ריכטען אן הערן יאָזעף שאַפּעלד ווילאַנע, (אונגאַרן).

געזעטצלך קאָנצעססיאָנירטער

מאָבעלאַוויספּערקויף

JOSEF VANITSEK, Budapest, Palatingasse 8.

וועגען איבערזיעדלונג בין איך געצוואונגען, דען נייאָ־סטן פּאַראַטה פערטיגער שלאַף, שפּייזע- אונד סאַלאָ־נאַרנישורען אין שוואַרץ, גוס- אונד איזענוואַרען, פּערגער מיין בערייטס אין מעהרערען לאַנדערן פּאַטענטירטעס דרוזאָנ־פּאַמליגענבעטס, אויף דער בודאַפּעסטער לאַנדעס־אויסשטעללונג מיט דער גאָלדען פערדיענסטמעדאַלע אויס־געצייכנעט, פאָן מעהרערען הונדערט אכטפּרוזאַנדינען פיר אויסערהב פּראַקטיש אנערקאַנט צו ווערדען.

פּרייזע: דרוזאָן אונד בעטט פיר 1 פערזאָן 35 פל. פיר 2 פערזאָנען, 60 פל., פיר 3 פערזאָנען 70 פל., וואָבייא יעדע פערזאָן מעהראַס שלאַפען קאָנן. פיר דען עלעגאַנ־טעסטען סאַלאָן 2 נעגיינגעס, 180 אלנעמאַלדע אונד 1 בראַב־בערנער קלאַוויער, אללעס צו מיעס הערבאַנזעטצטען פּרייזען. לייכטיגשטע נעבע איך איינעם פ. ט. פּובליקום בעקאַנט, דאַס מיינע זייט 18 יאָהרען בעשטעהענדע מאַפּעפּערע־ אונד טישלער־מאַבעל־נייערלאַנד. פאַס 1. איינטס ל. י. אבי. יאָזעפּ לאַטין, באַדאַסעניפּאַסט 13, זיך בעפינדען ווערד.

צור געפאַלליגען בעאַכטונג!

דא איך נייערדינגס עפּאַהרען דאַבע, דאַס לאָקאַ אונד אין דער פּראַוויזיען הויפּט אונטער מיינעס נאַמען פער־קויפט ווערדען, בין איך זאַ פרייא, מיינען האָכגעעהרטען קונדען בעקאַנגט צו נעבען, דאַס מיינע 1852 נעגרינדעטע פירמע:

שקרוואַן פערענין

הייטיגערזלאַנג זיך איינציג אללען בודאַפּעסט, אם שלאַנגענפּלאַטץ

בעפינדעט, דאַס איך דערצייט קיינע פיליאַלען דאַבע אונד מיט קיינעס אהנליכען נאַמען אין פערבינדונג שטעהע.

Skriván Ferencz,
Budapest, Schlangenplatz 7.

פאַרצוגבע

אָריגינאַל אונגאַרישע געבירגסווייגע של פסח

נאַראַנטירטע נאַטירקוואַליטאַט פּפּעפּרוירט

WOLF BÖHM's Nachfolger
Budapest, VI., Königsgasse Nr. 18.
(Gegründet im Jahre 1830.)

פּרייז פער קאַסטע אדער נאַכנאַהמע בייא פּעריאָדיש אין געגענדען פאָן מינדעסטענס 50 ליטער:

ווייס	פער 100 ליטער	דאַטירט
אָזנער	פל. 24	אָזנער פל. 26
שטענדיך (איינגעבייא)	„ 28	מענאַהדיר „ 30
מאַדיאַראַד	„ 32	דאַרלאַוויטשער „ 45

נעבינדע צו אינגאַלפּרייזען בערעכנעט, ווערדען אינגע־האַלט 2 מאָנאַטע פּראָבע אין נוטען צוטשאַנדע צום בע־ראַכטונג פּרייז דערזענדען.

בוטעללונגען ווייזע של פסח.

איינע קוסטע עגטאַרטענע 6 ל. סענאַדיר אונד 6 ל. שטענדיכע פל. 5.50, פּראָבע קוסטע. — 6 ל. מאַדיאַ־דער אונד קאַלאַוויטשער פל. 6.50, פּראָבע־קוסטע.

אין מיינעם הויז איזראעלס זאָלל עס פעהלען!

דאַס שהיעקסטע בייא יעדעס מענשען איזט דיא

גזונדהייט

אונד דאַס בעסטע מיטטעל נעגען מאַגענקאַטאַר, מאַגען אונד נערדאַרמקאַנאַלקאַהיטען, לייבעפּעדיטשאַפּפּענ, אפּפּע־טיטאַלוגיטיס.

דערזעהר מאַגענב־אַנגעטיין איזט נור דאַנן עכטע, ווען ווען מיטע מיטער שטאַמפּעלע אונד זיי־נעל T. L. פערזעהען איזט, איינע פּראַשע קאָסטעט 1 גולדע. 5 קר. אונד איזט זעלבער נור בייא

Tobias Lefkowics.

Budapest, VI. Bez. Königsgasse Nr. 36

איינציג אונד אללין צו בעזעהען. — פּראָוויזענבע־שטעללונגען, ווערדען נאָך איינזענדונג דעם בעטראַ־געס אדער פּער נאַכנאַהמע וואָאַרט ערלעדיגט. טאַגליך דריי־מאַליגער אָפּטפּעדיאַנדט נאָך אללען עלטטהיילען.

כשר קאָזע־גראָסהאַנדלונג.

DAWID DRUCKER, Budapest, Königsgasse 3.

אפּפּעריזט געגען נעטטאָ־קאַסטע אדער נאַכנאַהמע

פּרימא ליסטיער מאַיקאָזע	פּר. 100 קילאָגר. פל.	54.—
„ „ העכסטלאָזע	„ „ „ „	50.—
„ כרישער קאָזע	„ „ „ „	40.—
„ גראָזער	„ „ „ „	66.—
„ האַלבעמענטאַלער קאָזע	„ „ „ „	70.—
„ עמענטאַלער	„ „ „ „	110.—
„ קוואַרגעל פער שאַקק (60 ווייזיק)	. . .	70.—

זאָוויא איך אסטערוואַרען (של פסח).

האַכפּיזאַ צוויעבעקען	פּר. 100 קילאָגר. פל.	20.—
„ לעקוואַר	„ „ „ „	20.—
„ דעשטעל	„ „ „ „	40.—
„ מאַדיזאַ	„ „ „ „	80.—

קלאַסאָהן אנטאַל

בודאַפּעסט, IV. בעז. קראָנפּרינצנגאַסע נר׳ 9.

עמפּפעהלט זיך צור צוזענדונג אנפערטיגונג

אלן אללען נאַטשונגען

שטאַמפּיליען מיטדאַטום

פּיר עגמיטדען, האַבבעגער, מאַטרוקעלפּיר־, דער, שולען, נאַשאַרען אונד פּרייזאַטען.

זעלבסטבעפּיכטונגס־מאַשינען

מיט דאַטום

זייגעלאַנזיפּטען, שטענגאַוויינגען, זאַ אויך האַבדרוק־זייגעלפּרעסען, ווערדען בילליגסט אנגעפערטיגט.

אדרעסע: KLASSOHN ANTAL
Budapest, IV. Kronprinzgasse 9.

Haar-Scheitel

neuester Art, geknüpft liefert von fl. 4 aufwärts das Friseurgeschäft
Csikos Ferencz, Budapest, Schlangenplatz.
Provinzbestellungen laut Muster prompt.
Täglicher Versandt nach allen Weltrichtungen.

איז דער טאגן צו ענדע, זא ווירד דא ברייט ווערד מיט דעמולבען געפאלגע נאך איהרער בעהייזונג צוריקקעהרען. אם נאכסאלגענדען אבענד שטאטטע דער ברייטגאם מיט גראסעם געפאלגע זיינען צוקונפטיגען שווענגעלטערן איינגעבען אב, וא ער נון גליכפאלרס טראכטרט ווירד. זעלבסטפערשטאנדליך ווירד דאנן אוך געטאנצט.

דען האכצייטטאג פערבריינגען זאוואהל דער ברייטגאם, אלס אוך דא ברוים ערדעם פיר זיך, אם קרייזע איהרער פרייגדע אונד אנפערוואנדטען, עסטע נעגען זאנגנאנטערהאנג בעגיבט זיך דער ברייטגאם מיט דען זייגיגען אין דאס הויז דער ברוים, וא נון דא מרוואנג מיט אדער אהנע מוזיק, פאללס לעטצטערע שאן ביא דער פערלאבונג שטאטטגעפונדען האבען, פאר זיך נעהט. הערוויץ פאללט דאס האבצייטסמאהל, דאס נעוואהנליך דא גאנצע נאכט הינדורך אנדויערט. דא ברייט שפייט דאביא מיט דען פרייען אין איינעם בעזאנדערען געמאכץ, אונד עבענזא אוך דער ברייטגאם מיט דען מאנגערן. פאר מיטטערנאכט לאסט דאנן דא ברייט דען ברייטגאם דורך צוויא אנדערע פרייגדינגען זאגען, דאס דא נון בעדייט וא, אהן צו עסעפאנגען. דא אנוועזענדען פרייגדן פערלאססען הערייץ דאס ברייטעמאך אונד ווענען זיך פאר דעסען שטיר אויף דען בארען אדער אויף פאלמ־סטרען נערער. ברייט אונד ברייטגאם שטעהען זיך ווענען צום ערסטען מאל אין איהרעם לעבען גאנץ אללין נעגענאיבער. עס פאללען דאנן נאך צאהלרייכע אנדערע גלאזע וואהרענד דער האבצייטס־וואבע. אם מאבבאט דאריף „מאבבאט עטטשיש (דער מאבבאט דער ענטהאלטונג, דא אין דעמולבען דא ברייט צום ערסטען מאל ווייט איהרער פערמאהלונג איהר נעזוכט אונפערהאלט טראגט)“ נעגאנגען. ווירד דער ברייטגאם פאן דען שישבינים אן דא סנאמאגע געוויעסט. וא זיך פיר איהן גע־בען דער בונגעפראדע אין מיט טעפיכען בעלעי־טער עהרענזטען בעפינדעם. מיט דאנגנרדער שטמע לאסט דאנן דער חזן זין ענמיד דאדים (עס ערהעבט זיך דער ברייטגאם !) ערטאנגען אונד גראיטאטישען שרייטעס אונד פאן זיינען שישבינען בעגלייטעט. בעטרייט דאנן דער ברייטגאם דען אלמעמאר אים דען טהראראבשנייט פאללעזען צו האבען. אהם צו עהרען ווירד נון דער אבשניט אברהם זהן בא בוים פערלעזען. ווארהרענד דער פאללעגרען מי שברהים מאכען דא פאטער דעם יונגען פאר־בעגס דא רונדע דורך דאס גאטטעסהייז אונד שטטען ערדעם דער אנוועזענדען אין פאאר טראפען דאזענאיאסטער אין דא הארלע דאנה. דאמיט ער דען יונגען דאריבער שפרעכע. אבענדס פינדעט דאנן אם הויזע דער ברייט אין גראסעם „שלש־סעודה“ שטאטט. וואריץ דא שישבינען, דא נון מעדר־פאר בעשענקט ווערדען. פאם ברייט־טגאם אונד דער ברייט אבשיד נעהמען אונד נאך הויזע צוריקקעהרען. הערויף פערابשיעדעט זיך דא ברייט פאן איהרען עלטערן אונד געשוויסטערן, דא איהר נון מיט דעם זענגנסשפרוכע: „אחותנו את הי׳ לאלפי רבבה (דוא ביזט אונזערע שוויסטער, ווערדע צו טיזענדען אונד מיריאדען)“ דאס געליטע בין צור הויפפארטע געבען. דאס יונגע פארבען בעגיבט זיך דאנן אין וינע גייע בעהויזונג. דא מיט דעם מערגענבעבע אינגעוויהט ווירד. וואריץ דער יונגע עהעמאנן צום ערסטען מאל הבדלה מאכט. אן דענזעלבען טרייט נון דא ערנסטי פפליכט הערען. בראד אנים הויז צו שאפפען.

בריעפע דער רעדאקציאן.

הערן נ. ק. אין שאלאמי. דער אינגאפפאסער דעם ענגגוואהרטע רעזערענדען קאנגס פאן סערבין וואר דער בריעגאנאן מילאא, אם ב ר ע ן. ער קאם צום מוזיקער אונד ציינגעט זיך אים קאפפע נעבען דא טרקען דעראמאטען אויס, דאס ער אם פאם סילאמן 1816 צום פרסטען פאן סער־בין עראבען וואירדע.

הערן ר. ה. אין יעפעלאק. וא דענקען דא הין, איינען זאלכען חלול הש״ם צו פעראפפענטליכען!

הערן ק. אין נארבא: דא ענטשיידונג דעם טיגים־וואמס, אב דער מאטריקעלבעצירק פאן מינעהרהיי אנ־דעריטאיין פערלעגט ווערדע אדער נכם, איזט אינס נכם בעראנגט. איהרע אנפראגע, אב וויינען דעם בעשווי־אינגסטיגעם אייגע מאכטע צו בעצאהלען איזט, זא בע־זאגט § 6, דאס פ ר י ע ר ען א מ ט ל י כ ען א ו י ס צ ו נ נעכסט דעם שטעמפעל א ר י נ ו ר ד ע צו צאהלען וויא.

הערן ק. ר. אין שעקע: דא דער פעראיין איין גע־וועזלך קאנטשוויטשיאדער איזט, זא גענוגט עס פיר דא ווייגער מאכט, ווען דא אדרעסירען: Verein „Miriam“ Wien

הערן א. ב. אין בעודער. פאן איהרען לאאדען איזט בלאם דאס הודאלפאאן מ׳ 1205 נומ׳ 34 מיט איינעם מרעם־פער פאן 11.70 פער 1-טען יאנגער 86 נעגאנגען.

אן דא הערען: נ. ש. אין צשאקמא. ה. ט. אין זאבלאטאי. יש. פ. אין מאטמא, ד. ה. אין עגיגו: נעטם נעגאנגען.

דער אללייגע אגענט אונזערעס בלאטטעס פיר־ווסטלאנד אונד ווסס־פאלען איזט הערר

יאקאב מארשאק

אין וואדשיי, גאלעריקי נר. 23.

אנפראגען איבער לאזע אונד ווערטהפאפיעריע מעאנשוואדשעס דאס הויזיגע באנקהויז מ. וועלטנער נראסס.

לאטטאריעהונג פאם 7-טען אפריל 1886.

בריען 77 76 3 42 88

ווער ערזוכען אינזערע געעהרטען פרענומע־ראנטען אונד פרייגדע זיך מיט איהרען צישריפטען דיריעקט אן אונזערע רעדאקציאן צו ווענדען.

אונד בישטען ווער דא אדרעסס דישליך וויא פאלגט אנגעגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג

האבשטראסע נומער 1. בודאפעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

☛ ניא איינטרעטענדע פראנומעראנטען ערהאל־טען מיט דער ערסטען נומער דאס פ ר א נ ק ט. פאללע פראמענענדיגע:

„פרייטאג אבענד“.

ג ראט יס איינד פראנקא צוגעשיקקט.

פערנער דא ביזהער ערשיענענען פאטשטוב־צונגען דער גענעראלט. פלעסענדען צייטא פאללעטאגס. דאס נייע נעוועלבעגעגעטען ווערדען ווער זאממטליכען אינזערער אבאנענטען אינזענדען זאבאלד דאסזעלבע אבגעשלאסען זין ווערד.

געשעפטסבריעף

נעטרעלעגעשעפט. ווייצען ווער נעסטערן ווענג צו מארקטע נעבראכט, דא קויפלוסט ווער שווארן, 10000 מעטצ. ווארדען פיר־קויפט. —

ווייצען, מהיים: 400 מעטצ׳ 80 קילאגראמס 8.95 נולדן. — 200 מעטצענטנ׳ 80 קילא 8.80 גולדען 200 מעטצ־צענטנער 78.7 קילא. 8.75 גולדען. — 400 מעטצ׳ 78, ה. 8.65 גול. 200 מעטצ׳ 79,5 ק׳ 8.75 גול־פעסטער־באדען 600 מעטצרע 78.5 קילא 8.65 גולדען באנאטי׳ 300 מעטצ־צענטנ׳ 78. קילאגראם 8.45 גולד. באטשאטער 100 מעטצרענט. 78.5 קילא 8.75 גולד. — (אללעס פיר 3 מאנאטע)

ראגן 6,50 — 6,75 גול.

קוקורוץ 5,60—5,65 גולדען.

מעהלווארע־געשעפט. ווייצען פער הערבסט 8.36 — 8.38 גולד. האפער פיר הערבסט 6.32—6.34 גול. קוקורוץ פער מאי־יוני 1886, 5.59—5.61 גולד.

פ ע ס ט ע ר ש ל א כ ט פ י ע ה - מ א ר ק ט. בייא דעם אם 8-טען ד. מ. וויר אין פעסט אנגעאללעג־גען יאדעפמארקט ווארדען 3979 ששיק נאם. אונד קלייגפיעה צו מארקטע געבראכט. הויפטאן אוארדען פער־קויפט 57 ששיק ש ט י ע ר ע, פער אאר אאן 80 בין 250 גולדען — 862 אכסען דאס אאר אאן 110—350 גול. 403 קיהען. דאס אאר אאן 110—180 גול׳ 214 מעלק־קיהע דאס ששיק אאן 110—200 גול׳ 95 ששיק בי׳פפעל. דאס אאר אאן 100—200 גול. 770 ששיק קעלבער דאס ששיק אאן 8 — 24 גול׳. 1593 ששיק לעמעמער דאס אאר אאן 5 —8 גול. פייזע פער 100 קילא: אכסען־פלייש 45—50 גולדען. קוה־פלייש —40—44 גולדען. קאלב־פלייש 52—63 גולד. אונד בי׳פפעל־פלייש 36—42 גולד.

הערויסגעבער אונד פעראנטווארטלעכער רעדאקטאר: מ. סאבאלטשי.

פרוכט- אונד מעהלפרייז-טאבעללע.

ווייצען		פער 100 קילאגראם	פער הערבסט.
נאדראנגארישער		75	—.— —.—
„		76	7.90— 7.80
„		77	8.— — 7.90
„		78	8.10— 8.05
„		79	8.10— 8.15
„		80	8.20— 8.25
„		81	—.— —.—
פעסטער־באדען		75	—.— —.—
„	„	76	8.20 — 8.10
„	„	77	8.25— 8.15
„	„	78	8.35— 8.25
„	„	79	8.45— 8.35
„	„	80	8.50— 8.45
„	„	81	—.— —.—
ווייסענבורגער		75	—.— —.—
„		76	8.30— 8.20
„		77	8.35— 8.25
„		78	8.45— 8.35
„		79	8.55— 8.45
„		80	8.60— 8.55
„		81	—.— —.—
ט ה י י ס		75	—.— —.—
„		76	8·30 — 8.20
„		77	8.35— 8.25
„		78	7.45— 8.35
„		79	8.55— 8.45
„		80	8.60— 8.55
„		81	—.— —.—

פ ר י כ ט ע		פער 100 קילאגראם	פער הערבסט.
קארן (ארט)		72—70	6.75— 6.50
נעדרלעגע פעטצי		60	5.20— 5.75
„ מארק		62	6.80— 7.25
האפער		41	6.55— 7.—
קוקורוץ באנאט. נייא		75	5.65— 5.60
דעטטא אנדערע „		73	5.50— 5.55
הייזע		—	— — — —

			פער הערבסט
הייזע	ווייצען		8.54
	„	פריהיאהר	8.55
	„	מאי־יוני 1886	—.—
	„	קוקורוץ	5.70
	„	נעדרלעגע	—.—
	„	האפער	6.52
	„	פריה־יאהר	—.—
	„	הערבסט	—.—
	„	אינז־סעפ.	—.—

זאק מעהל			kr.	fl.
דער זאק צו 100 קילאגראם מיט זאק פרייע באהן	נומער	0	30	17
	„	1	70	16
	„	2	—	16
	„	3	20	15
	„	4	20	14
	„	5	—	13
	„	6	40	12
	„	7	60	11
	„	8	20	11
	„	8½	80	9

שפיריטוס אלטע מעטהאדע פרעטהעפע			—	28·
„ נייע „ קאלטאפעל			25	24

קורס-טאבעללע פאם 9. אפריל.

לאזע.	fl.	kr.
1854-לי׳ 4.פרעצענטיגע שטאאטס־לאזע	129	—
1860-לי׳ „ „	139	75
רעטטע פ׳פפעל	140	25
1864-לי׳ לאזע צו 100 גולדען	170	—
רעטטע „ 50 „	169	50
אונגאריש פרעמיענלאזע צו 100 גולד.	121	25
פרעטטיסלאו־לאזע	124	—
קאשא־אולשעבשיטץ	52	—
פרעזבורג־לאזע	18	25
קרעמזיר־לאזע	179	75
קלאי־לאזע	44	—
דאנוי־דאמפשיפפס־אפארטיס־לאזע	116	—
אינזבוקער־לאזע	21	20
קאלאזשער־לאזע צו 10 גולד.	22	—
קאלאזער לאזע „ 20	17	70
אפנער לאזע „ 40	46	—
סאלם־לאזע „ 40	40	70
וינדישגרעץ לאזע „ 10	19	50
מאלם לאזע „ 20	55	50
אלבערטינער לאזע „ 10	23	—
סט.־גענאאס לאזע „ 40	51	75
סטאטיסטי־לאזע „ 20	25	25
פרעשבורגער לאזע „ 100	133	—
דעטטע „ „ 50	67	—
וואלאשיי־לאזע „ 20	31	50
ווינדישגרעץ „ „ 20	44	—
ווינער לאזע „	124	—
סרבישע פרעמיענלאזע	31	50
אונגאר. אדאלבערטיי־לאזע	8	75
אפפערווייזע	14	—

ווערטה־פאפיערע.	kr.
אונגאריש נאדלענשטע צו 4.פרעצענט.	85
דעטטע „ „	75
אפפערווייזע „ „	—
אונגאריש אפאנאי־לאזע	114
אונגאריש לוזע־ענטלאסונגס	45
פרעמיענ־באנאטע	70
דעקלעראציאנס	—
נאלעזענס	50
באנקנאטע	90
קראאטישע אונד סלאוניש	50
אונגאר. אינזענאבן־אנלעהען	75
אינזענדונגס־אנלעהען־אבלאזונגען	75
אונגאר. הויפטאדטלאנד־אנלעהען	—
נון פר 100 צו 5%	103
אונגאר. נינטנזטאדטסנונג אבלאזונגען	50
אונגאר. באדענקרעדיט־אנלעהשיינע	75
אלפאלד־פאלאטאנער באהן	25
אונגאר. באלאטאנשע אינזענבאהן צו 5%	—
אונגאר. נאר־אפאל־באהן	60
אונגאר. דענעבאהן	—

נעלד־קורס.	kr.
דוקאטען אינ״	—
דוקאטען	90
אפפערווייזונגען. 8 גולד.	98
דייטשע רייכסבאנקנאטען	61
20 מארק־שטיקע	33
דייטשע אינסבאנקנאטען	28
דייטשע אפאנאי־גולד.	24

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest. Druck von Sam. Márkus. Andrássystrasse Nr. 12.

דיא גייגן מאטריקעל בעגרעטע.

(מיט סעריע דער אמ קלעטערנפעסטיוואלס בגר שז געגעבען נאכן מאטריקעלגעזעץ.)

מ א נ א ר (פעסטער קאמ.): פ׳אורעגע דר. דאוויד נ א ר א מ ן, פ׳אויזאלישער מאטריקעל פ׳הרער אינגאמען ד י ל י ע נ ס ע ל ד.

ר א נ ק ו נ ע (פעסטער קאמ.): פ׳אורעגע אינדר פ׳אויזאלישער מאטר קעלפ׳הרער אמאנד ב ע ר ג ע ר.

ש ו א ר א ק ש א ר (פעסטער קאמ.): פ׳אורעגע אינגאמע ע ר ד א ו י ו ש מאטריקעלפ׳הרער האבסבורער מאריטשן ש ש ן.

ו ו א ר א ש ו ו ו א ר (פעסטער קאמ.): פ׳אורעגע דאוויד ד אויזאלישער פ׳ר ס מאטריקעלפ׳הרער האבסבורער יאקאב ב ר ו ו ן.

א ל ט ז ו א ה ל (אלטער קאמ.): פ׳אורעגע דר. פעדריגאנד ל א ו ו, פ׳אויזאלישער מאטריקעל קעלפ׳הרער אדאלבערט נ ו ו ע ל ד.

ס א ר ו ו א ש (בעקעשער קאמ.): פ׳אורעגע לעאפאלד ה ו ס ע ר ל מאטר קעלפ׳הרער האבסבו נאטשטעללפ׳ערטרעטער מארקוס ר ו ב ה א ר ד.

ד י א ר ־ ס ע נ ט מ א ר ט א ן (ראאבער קאמ.): פ׳אורעגע מארקוס ק ר ו ו ן, מאטריקעל פ׳הרער האבסבורער מארקוס פ ־ ו ע ר.

ד ר ו ע ש מ א (טרענטשינער קאמ.): פ׳אורעגע מאריטשן ו ו ו ל, פ׳אויזאלישער מאטריקעלפ׳הרער נעמיזנעגאטאר: יאקאב פ ו ב ס.

ו ו ע ר ש ע ש ן (פעסטער קאמ.): פ׳אורעגע יאזעף ש ט ע ר נ ב ע ר ג, מאטריקעלפ׳הרער האבסבורער דר. אדאלף ס י ד א ן.

ב א ש א ן (טרענטשינער קאמ.): פ׳אורעגע מאריטשן ק ר ו ו ן, מאטריקעלפ׳הרער האבסבאמט שטעללפ׳ערטרעטער יאזעף ד א נ א מ ח.

נ ע ר ק א (טרענטשינערקאמ.): פ׳אורעגע מאטעיל ק ו ר ־ ו ן מאטריקעלפ׳הרער האבסבאמט שטעללפ׳ערטרעטער פאלאמאן ה א ב ב ע ר ג ע ר.

ק י ש א ־ ו ט ש ־ א ־ ו ו ־ ח ע ל ־ ו (טרענטשינער קאמ.) פ׳אורעגע מאריטשן ו ו ו ל, פ׳אויזאלישער מאטריקעלפ׳הרער פאלאמאן ב ־ ו ל ל.

נ א ר ־ ק ר א ש (פעסטער קאמ.): פ׳אורעגע אלעקזאנדער ס א נ ט א, פ׳אויזאלישער מאטריקעלפ׳הרער, נאטאר אינד ערזיאנסלעהרער אינאקר א ש ט ט ע נ ב ע ר ג.

ע ש נ ל ע ר (פעסטער קאמ.): פ׳אורעגע דאוויד ו ו א ר א ד ו, פ׳אויזאלישער מאטריקעל פ׳הרער רעלאגאנס לעהרער נאכריכט ו ו ו ס.

ל ו ק ־ (טרענטשינער קאמ.): פ׳אורעגע מאגן ח ו ר ש מאטריקעלפ׳הרער האבסבאמט שטעללפ׳ערטרעטער אינד ערזיאנסלעהרער הייג דרך ו ו ו ס.

ב א ל ל ע ש א (טרענטשינערקאמ.): פ׳אורעגע לעאפאלד ה א א ן, מאטריקעלפ׳הרער האבסבורער ג ה ב ל ו ס נ ר ו נ ר.

פ ו ב א (טרענטשינער קאמ.): פ׳אורעגע פאלאמאן ק נ א פ פ ע ל מ א ב ע ר, פ׳אויזאלישער מאטריקעלפ׳הרער הייגרך לאנג פעלדער.

נ א ר ־ ב ־ ט ש ע (טרענטשינערקאמ.) פ׳אורעגע אדאלבערט ג ל א ז ע ל, מאטריקעלפ׳הרער האבסבורער מאוגס נ ־ ־ ב ־ ־ ע ר.

ו ו א ר נ א (טרענטשינער קאמ.): פ׳אורעגע יאאכים נ ־ ־ מ א ן, פ׳אויזאלישער מאטריקעל פ׳הרער מאריטשן ש ־ פ ר.

(פאר־שטעטיגונגאלגנס.)

איץ דיא אנגאנסג דעס הערדן טאב־ו אס ל ע פ ק א ו ־ ־ ט ש מאכען ווייטר איפמערקאמס.

הונגאר־פעסטיש.(*)

באכע יענגע האלט גראסע שטרקע איץ דען משיגן דעם א־ווק אינד פערשפרוכט אידרעס עגקעל, איגעגס 10 יאהרגען דעאלט לעד, אין שאגעס פרוס־

*) ווד קאמען הויפיג דעם פיעלוישיגן אינד ווע. ערהאלטן: פערלאנגען צאהלי־יכטר פרייגרד נאך, אינדעם ווד אין יעדער פרוינאנגסטער אינזערגס בלאסעס צוד עד געשעגנה. ווען ער זיך אאן דעם ארטען דעם איזיק „פערדאיען" (פריפען) לאפסען ווירד. דער קלינגע ווילליגס אין אינד דעם איזיק, דער גערארדע הרוי־סען אאר דער פלוטשבאנד ווגען. ווירד הערוינגע, דיסען: „דעם איזיק לעבען פערדאיען וא אביסעל מיין ענקעל" שפראך דיא גוטע אלטע. דעם איזיק וגעגען זיך בערייט גערעדע. נעמען דען קלינגען ברייטען דיא קגיג אינד בעגינגע דאס עקסאמען: „וואס לעגסט דיא קלאגער?" — פ׳אנגאבוש. ענג־ליש, גלאנדאפיע אינד גאמעטרע אנטוואורטעט דיעגער. — „נו זאג מיר מיין יינגעלע — שפראך נעגעגען דער אלטע, נאכדעם ער זיך דען באדט גע־דאנק אין דיא לאנגע נעגאנגען — „וא הייסט א קעטעלע אין גערארפיש?" (דער אלטע יואר דער מיינונג, דאס גאנגארפיש אבגעפאלגלס אינע פרעמ־דע שפראכע איזט.)

*

עגמאנד, דעם דיא דרישה עטוואס צו לאנג וואורדע, נאחם דינע אוחר אים דער טאשע אינד הערלט דיא פאר דען הערגער, וא דאס דיעזער דיא אגרשיגע פערשטעהען מוסטע. דער הערגער ע־ווערדעטע, אחגע זיך אים דער פאסטגע ברינגען צו לאסגען: „דיא אוחר איזט שאן, אבער דער צ ־ ־ ג ע ר איזט נעטעם ווערטה."

*

איגעם דייבען געטיגדע פאר־שטעהער וואר־דע נאכגעגאנגע. דאס ער צוואר צו דייזע גאנען גע־ווטצעקטריא לעבע, אזיך דייבען אבער געשאטטע ער זיך זא מאנכען דישגעשפרוגג. אלס ער שטארב בעגאבן דער לייבגפ׳ערגער, דעם דיא הערע גוט בעגאהלט וואורדע אינד דעם דאיען געלעגען וואר, דאס ערוואכטע גערעכט צו הערלעגען, וויא פאלגט דינען הספ: „עס שטעהט געשריבען (דברים כז, ג) געלעגגעט בוגט דיא אין דער שטארב אינד איזיך דעם פערדע, געוועגגעט אין דייבעם איגע אינד איזיך נאגגע. (בדוך אתה בעיר ובדוך אתה בשדה). דעזער פסוק מאגן מוט דעגגט אזיך דען פערשטאר־בענען אנגעזיגע. דעגט הערדען, דער אין דער פרעמדע געוארדע זא שטרגגע אינד פראגגט לעבגטע וא צו הייגע, יע, מאגר אבער, דער דיא פערהאלטגיסגע געגיא־ראגגע טע, וגגע דס פערגיגגר צו: יא, יא דעזער פסוק שטעהט אין דעם בעקאנגטען געבעטשטרקע. דאס מוט „יתן לך" (ד׳ גוטס דיר) בעגעגגע.)

*

דער בוכערטיטשטער בעווכטע דיא מגאנא־גע, דער דאבבעגער זאלטע איגע דערע הלטען, וואורדע אבער אאר דערזעלבען אאם אאר שטעהע אזיך דען נאמגע אויפמערקזאם געמאכט, אינד גלייכצייטיג ערוכט: ער מאגע זיך אין דייגע אגג־שטרענגען אינד אגשטאגט דעם פעלגען הערדא־אשע דייטש שפרעכען דער דאבבעגער בעגיגגע־טע דעם פערלאנגען אינד בעגאגן דיגע דערע, דיא ער מיט דען וואר־טען „משה רבנו עלה השלום האט גגומגט" בעגיגגען זאלטע. דיא אאגגע: דער גאטטעלגיגע מאדטען האט גגיאגג: אלס ער דאגן דיא שטעללע „שטעה שטעה" מיט דען וואר־טען: „איך האבע אייגע הא ר ־ ־ ג ־ גערארט" אי־בערזעגגע. דא דעם אייגער דער אגזיעזעדען: „אינד איך הארע איגגען ש ט א ק ק פ ־ ש.

*

אין אגדערע, אים ערגען פרייז דייטש איבער־ועטגען זאלטע־דער, צאל מגיגדלוגגס אינבע־ועטגגע צו ראטה. אינגלקקבערוגיג האט זיך אין דיא איבערזעטגגע אין קליגער הרוקקפערהע איגגעשלרגען אינד אגשטאגט דעם וואר־טעם „עלו" (דיא איבערזעטגגע אאן „צור") שטאגד „עלו" וואס דעם בחור דיא פאלגגדען אגזגגדען וואר־טע עגטלאקטע: „תמר (אומער) האב׳ איך גע־הארט צור אין א שטאן (אין שטיין) גון גאגט משה

הייטגגע איגזגגע לעער אגקו־אשן איגם דעם יודייטשן לעגען, וואר־טשגגלע, גרייכגיסטע, וויטגגע בעטעקגגגען קלינגע, הומאריסטיש ע־גאהלגגגען אי. דגל. מ. פרעאפפגגס לגגגע, ווד דגר איבערגגגע. דאס דיעזע הבריגן אגגעזעגן לעגען מאגכע אגגגגעגגע אגגגגבלקקע בערייטגגע ווד אגגר דאס דיעזעלבע באלד אגגע דער גגן גגגלגגגגסטען וועדדגן ווד.

דיא גייגן מאטריקעל בעגרעטע.

(מיט סעריע דער אמ קלעטערנפעסטיוואלס בגר שז געגעבען נאכן מאטריקעלגעזעץ.)

מ א נ א ר (פעסטער קאמ.): פ׳אורעגע דר. דאוויד נ א ר א מ ן, פ׳אויזאלישער מאטריקעל פ׳הרער אינגאמען ד י ל י ע נ ס ע ל ד.

ר א נ ק ו נ ע (פעסטער קאמ.): פ׳אורעגע אינדר פ׳אויזאלישער מאטר קעלפ׳הרער אמאנד ב ע ר ג ע ר.

ש ו א ר א ק ש א ר (פעסטער קאמ.): פ׳אורעגע אינגאמע ע ר ד א ו ־ ־ ט ש מאטריקעלפ׳הרער האבסבורער מאריטשן ש ש ן.

ו ו א ר א ש ו ו ו א ר (פעסטער קאמ.): פ׳אורעגע דאוויד ד אויזאלישער פ׳ר ס מאטריקעלפ׳הרער האבסבורער יאקאב ב ר ו ו ן.

א ל ט ז ו א ה ל (אלטער קאמ.): פ׳אורעגע דר. פעדריגאנד ל א ו ־ ־, פ׳אויזאלישער מאטריקעל קעלפ׳הרער אדאלבערט נ ־ ־ ־ ע ל ד.

ס א ר ־ ־ ־ ־ ש (בעקעשער קאמ.): פ׳אורעגע לעאפאלד ה ־ ־ ־ ־ ל מאטר קעלפ׳הרער האבסבו נאטשטעללפ׳ערטרעטער מארקוס ר ־ ־ ־ ב ה א ר ד.

ד ־ ־ א ר ־ ־ ס ע נ ט מ א ר ט א ן (ראאבער־קאמ.): פ׳אורעגע מארקוס ק ר ־ ־ ־ ־, מאטריקעל פ׳הרער האבסבורער מארקוס פ ־ ־ ־ ע ר.

ד ר ־ ־ ־ ־ ־ ־ ־ מ א (טרענטשינער קאמ.): פ׳אורעגע מאריטשן ־ ־ ־ ־ ל, פ׳אויזאלישער מאטריקעלפ׳הרער נעמיזנעגאטאר: יאקאב פ ־ ־ ־ ־ ־.

־ ־ ־ ־ ־ ־

קונדמאכונג.

זעהר ווישטיג פיר אללע פ. ט. בעוואהנער דער פראווינץ.

דיא קאנק. רסמאסס-פערזאלטונג האט דיא אנגעשטעלטערע אידיסטרי-פירמא בעאריפפראנט, זאמטליכע מיט אנגאבן-געגעבנשטאנדע, וועלכע אין קיינעם געשאפטע צו האבען זינד, אונטער דעם נעוואהנלעכען פאבריקפרייז צו פערקאפען, וויל דיא עדלעכע דאס פערמאגען מהולען וואללען אונד דאהער אללעם צו געלד געמאכט ווערדען מוסס, אונערזוכט אונד דאס לאקאלע שען געקיכרט.

דער אנדראנג דער וויעלער קונדען אונד אין מאסענהאפטער, דאס וואהרלאנגע אונד אבער דערארט עגאלס, דאס נור אונס אונדער פיעל דיעזע אויפפאדערונג פערגלאסס געוועזען האבען, איז דיא געערטען פ. ט. פרייענדען מיט דיעזעם זעלבען פארגעמעגען ערגאנגנסס בע-קאנגט צו מאכען.

עס אונס פיר ערען, זארגאמען פאטריאטען-פאטריאטען, פיר ערגע פראכטבאר הייפדיא אין גאנצ דער געשטיגערונגען דיעזע גנעסטיג געלעגעניהייט אין אויסגערעכנעטעם מאמאט צו בעגיגנען, אונזע מערד אלס דאס פארזאלגע. וואהרלאנגע אויס דער בעסטערעגיגנען רעגעל טען אונד מאקעללאזעסטען וואארע בעשטעהט שפאטבפרייזע פיעלעמאטען ווארדע, ווי ערהעלטען גלייכצייטיג פאללענדע

פערשענקונגסאָרדרע.

עדערמאנן, וועלכער וואס אומעער פיר וואארען אים בעטראגע פאן 10 פל. בעשטעללט בעקאמעט אינע פארצעיכניס פארגאנגיאוידיג מיט פעני-דעל אונד בראנגע-גלייכע גראטיס, אלס געשענק, אדער מיט אנדערען וואארען:

גאנץ אומזאנסט.

3265 שטיק

רענגשירמע.

אויס פראנצאנ. וידרנאפפערלאט, מיט בונטלבעי-שפאנגלאקק אונד פארגאלדט שענגען, פ'ייזע 5.50 פל. יעטצט נור 2.25 פל.

1400 שטיק עכטע

גאלדענע רינגע.

מיט גענגעטענגע דעם ק. ק. פינגערינג, אמטעם גענדאהנט, אין פ'ינסטער. האבמא-דעלגער פאאנ, מיט אטטרשען בריל-לאנטען, ריטען, פערלען, רובינען, סמא-ראגדען אונד אפאלען בעזעצט. איך דעקגעלגעגע פיר הערדען אונד האבען, אללעם אין פ'ינסטעם אמטעראנ. פ'ייז פער שטיק 3.30 פל. אינגלייכען אבער דעגנאר ווארד. שריפטליכע גאראנטיע פיר עכטעם גאלד פארגט מיט.

4200 שטיק פראנצאזישע

וועקקער-אוהרען

אין האמטע גיעדלר אלס שרייבטיש-אוהרען, אמטליכע מיט וארמפאפפארמאט, פ'ריהער 12 פל. יעטצט נור 4.20 פל. האבטע וועטטר, פיר יעדע פאמיליע, פיר יעדע געזעלבשטבעגרען.

5400 פאאר פאלאן לייבבינדער,

אויס פאמעגע ווילגער אקסיר, בעראלטען אינטער גראנטע ווארע דיא פארבע. אי האבעלעגאנטע, גאטרישע פאאן, פ'ריהער 5 פלל. יעטצט נור פער פאאר 1.15 פל. אינגלייכען בוטלען.

6200 שטיק

צוקקערדאוזע

מיט פערזילבערטעם דעקקעל אונד טאפפע, אויס פאטענטירטעם פער שטיק נור 1.20 פל

גאנץ אומזאנסט

איינע דער גאטהרונגסטן אינגמאכונגסמיטטען

הוהאלטונגסגרופפען.

ערזער בעקאמט גאמלר 40 שטיק פראכט-עקסבעמפלאר פיר דען גרינגען פ'ייז פאן נור פל. 3.85 אלס דיא האלטבע דעם אינגען האמפלע-ווע, אונד צ'יאר: 6 שטיק האבעלגאנטע מעסער מיט זילבערגלאנצקלינגען, 6 שטיק האב-עלגאנטע עסגאבעלען אין דערזילבע פאאן אונד קוואלטאם, 6 שטיק שווערע עסלאפפפאאן אויס גע-דיגענער בריטאנניא-זילבער, 6 שטיק האמפטע דעפלבע פאפפפאאן אויס שווערעם עכטען בריטאנניאזילבער, 6 שטיק מעסער-האמפטע אויס ענגלישעם קריסטאלל, 6 שטיק דזעגע האמפטע מאסען מיט דען פאארטאאס אויתער מאעסטא-מען, 3 שטיק אויערבעבער פראכטפאאל פערזיל-בערען, 1 שטיק מחמדיער שווער פערזילבערט מיט אדער אדלע גריפפ, אללע 40 שטיק צוזאמען קאסטען נור פל. 3.85

3500 דרייבענדיגער עסשעפפפע

בעסטדעקקען

זא עשיאם עדעקאנומעם, פראכט-פאללעם אונד בללעגעם יואר נאך נוכט דא, ווערדעם אינגרייפפ גע-שאפפט עקסטרען. דיא דעקקען דונד ענטיגער בריא, דאמה, גאלב אויער עכט טירקיש, עלעגאנט אב-געשטעפפט פינסט גפפטערט, אינ-גנטבערהלבער נאר גיע פאר-גנקאם-מעגער גאלגענגטיסטיגיע. פער שטיק דאמפפלטע נור דאס בעסטע נור 2.85 פל. דיעזע דעקקען האבען פריהער 14 פל. גע-קאסטעט.

1250 דרייבענד

טישנאפיטירען

בעשטעהענד אויס 12 פינסט מיט בלומען דעסטיגען דאמאסט-מעטיריעסטען אונד אינגע גראסען פינסטען, דאנז פאסענדען טישטי-בע פיר 12 פערזאנען דיעזע גאנז-טיר אונז יואר דאס אנגעטעגיר-ליך פיר פיר עדע פאמיליע, אונד מאס-מעט אללעם צוזאמען 12 סערוויעטטען אונד 1 טישטיר נור 2.85 פל.

5012 דרייבענד אמעריקאנישע

ווידען-זאקקען

אנגעגעבען טראגען, אונד אינטער דען ווינטערזאקקען, שווינגפיעדער, פ'ריהער 8 פל. יעטצט אללע 12 פאאר ווינאמען נור 2.90 פל. אינגעגעבע-ליך פיר יעדעמאן.

1950 דרייבענדיגער עסשעפפפע

בעטטדעקקען

זא עשיאם עדעקאנומעם, פראכט-פאללעם אונד בללעגעם יואר נאך נוכט דא, ווערדעם אינגרייפפ גע-שאפפט עקסטרען. דיא דעקקען דונד ענטיגער בריא, דאמה, גאלב אויער עכט טירקיש, עלעגאנט אב-געשטעפפט פינסט גפפטערט, אינ-גנטבערהלבער נאר גיע פאר-גנקאם-מעגער גאלגענגטיסטיגיע. פער שטיק דאמפפלטע נור דאס בעסטע נור 2.85 פל. דיעזע דעקקען האבען פריהער 14 פל. גע-קאסטעט.

1250 דרייבענד

טישנאפיטירען

בעשטעהענד אויס 12 פינסט מיט בלומען דעסטיגען דאמאסט-מעטיריעסטען אונד אינגע גראסען פינסטען, דאנז פאסענדען טישטי-בע פיר 12 פערזאנען דיעזע גאנז-טיר אונז יואר דאס אנגעטעגיר-ליך פיר פיר עדע פאמיליע, אונד מאס-מעט אללעם צוזאמען 12 סערוויעטטען אונד 1 טישטיר נור 2.85 פל.

2500 דרייבענד

שירדינג-המעדען

אויס פ'ינסטסמאלינגען-שרדינגען, עגעטיעדע גאלאט, יוויס אדער אקס, פאאר פיר הערדען אדער פראכט-פאללע געשטיקקע פיר דאמען, עבענזא פראכטפאללע געשטיקקע נאכט-קאלעטטען, געשטיקקע דאמען-האוזען, הערדען-האוזען, אינגערהאנ-קע, עבענזא אמטליכע יואשע. פאראנען אויס שיעדעם שנירל-באר-בענגע זנר פיר שטיקק אויס דען פאאן אללען קאאמגטאטען אלס פאבער-האפט בללע אנגעלאנגטען שפאטטע פ'ייז פאאן נור 1.35 פל. פער שטיקק צו האבען.

3250 שטיקק

דאמען-האקקע.

אויס דעם בערלמטען געעצ-פערטיגע, גענעבע. האבטלע-אנטטע אבטע-האפט בללע, פראכטטעם אונד אינגעטעגיר-לבטטעם קליידונגס-שטיקק פיר יעדע דאמע פער שטיקק נור 1.50 פל. אין אללען גראסען פאנע מאבאנגאבע.

1400 דרייבענד אמעריקאנישע

ווידען-שטרימפפע.

דאס געזונדעטטע טראגען, אינדעם עס דען פוס אנגעגעבע מוהלט אונד דען פוסטיים אויס אינע אב-געגעמטע אדס איפ'ונט. פ'ריהער פער 12 פאאר 18 פל. יעטצט פער 3 פאאר בלאס 1.30 פל. — נאך גע דאגעיעגען.

350 אויסערגעוועהנלך פראכטפאללע

דאמען-גרופפען

בעשטעהענד אויס אינער דריצעגדען דאמען-אוהר אויס פ'ינסטעם טאלגי-גאלד, פראכטפאללגאוויטט, אויף דער מיטטע רעגולירט, מיט 2 פאהרענדע גראנ-ט'יע, 1 הערלליך פ'יל-פערזאלדעטען לאנגען וועגע-צוגאנגע-דאלקעטטע, 1 בריללאנטרינג אנגעטען טישענדע אינטאגיאן, 1 ווינטער-אינהאנגטאך אויס דיינסטער שאפ'ווללע, 1 דאמען-מאטטע, מארגאריע-טהאא מיט פערלענשטיקקעיא, פ'ינסטע אויפ'ה-רונג, 1 מעדאללען פאאן דריצעגדער אויפ'הרונג מיט אינגעם וואלדפ'יטשען בלומענקיקע, 1 פאאר בריל-לאנטן אהרענהאנגע מיט עכטעם 13-לאמפה. זילבער-האקמטען, 6 שטיק פ'ינסטען באטטטס-אקקטיכען, יעדעם שטיקק אונדערע פאאן אין פראכטפאללען קאסטען-בוכען. אללע דיעזע פראכטטענגאנגע-שטיקקע קאסטען נור פל. 5.80, יוא דיא אויטר אללען שאן דען דאפפעלטען ווערטה האבע.

400 וואונדערבארע

הערדען-גרופפען

בעשטעהענד

אויס אינער עכטען 13-לאמפטיגען זילבער-מא-שינ-אוהר אויף דאס פ'ינסטע רעפאאסרטיס, 1 האב-פ'ינע נאדל-פאאנן-אוהרקעטטע, אין פערלמטטטער-פערזעטטעטטער מיט 6 קלינגען, 1 טאבאקספפ'יע, אויס פ'ינסטעם קונסטטעגרטטיס מיט בונאלבער-בעטאלאנע, 1 מעגרטטיס צוגאדגנטטטיגע, פ'ינסטע קונסטטטטגרטיא, מיט עכטעם בערגטטטיגע מאמטטטטיגע, 1 שטיק פ'יעדציג מיט דעוואהנטער-עגטטאדגנג אויס אלפאקקא, 1 טאבאקסדאוז, אינגנגע פע-נאלדעם, פיר דריטטאבאק פ'ינסט דעקאדרט.

פ'ייז פיר זאמטליכע פראכטטטטיקקע צו-זאמטען נור פל. 5.85, יוא דיא אויטר אללען שאן אינגען פעע גראטטען ווערטה האבע.

Adresse: Hecht's Industrie-Comptoir,
Wien, Innere Stadt, Christinengasse 2/Z. Abtheilung 2 u. 3.